

PREL. P. JURO SUKAKTIS

Rašo JONAS AISTIS

Gražus ir turtingas amžius yra viena pačių retųjų žmogui teikiamų Dievo dovanų. Ne pergyvento laiko tarpo ilgumas, bet nuveikti darbai daro žmogaus gyvenimą vertą ir prasmingą. Laimingas yra tas, kuris tai suprato, kuris kūrybiniam darbui didesnę savo gyvenimo dalį paskyrė, nes turtus ir kitas tuštybes mirtis sunaikina ir žmogus nueina užmirštin, lyg jo niekad čia žemėje nebūtų buvęs...

Šių metų birželio 16 d. prelatas Pranciškus M. Juras minėjo septyniadesimt penkerių savo amžiaus metų sukaktuves. Jis to gražaus metų skaičiaus suauklia gyvastingas ir veiklus. Prelatas pastoviai ir beveik metodingai savo gyvenimą turtingo darbais ir pastatė sau paminklą, kurio laiko rūdys nesušė ir pasiliks visiems laikams.

Tie darbai yra platus ir gausūs bei šakoti. Pirmon galvon jis yra dvasiškis ir lietuvis, o po to, jis yra lietuvis kultūrininkas. Taipgi jis yra geras ir sumanus nedidelės lietuviškos parapijos klebonas, išbuvęs toje parapijoje beveik visą savo kunigavimo laiką. Aktyviai reiškęsi bendramė šio krašto lietuvių dvasiškių ir krikščioniškųjų organizacijų gyvenime, dažnai būdamas pačiose vadovavimo viršūnėse. Rėmė lietuviškas vie-

nuolijas, skirdamas joms savo sumanumą, laiką ir lėšas. Ta labai plati veiklos sritis: daug apie tai jo tautiečiai žino ir dar sužinos, bet daug apie tai nežino ir greičiausiai nesužinos, nes jis visa tai darė ne tuščios garbės ieškodamas, o iš gilaus reikalo supratimo ir iš įgimto noro aukoti ir aukotis. Už tuos darbus lietuviškuose religiniuose baruose popiežius Paulius VI jam suteikė apaštališkojo protonotaro titulą, kuriuo prieš jį buvęs apdovanotas tik vienas lietuvis prelatas, tai didysis lietuvių tautos dainius Maironis.

Kultūriniuose baruose prelato P. Juro veikla nemaž nemenkė, o gal net ir didesnė bei įspūdingesnė, tik visa bėda, kad mūsų tautiečių abejingumas kultūros reikalams yra neįsivaizduojamas. Jis siekia liaudies dainas: mesk, broleli, rašyti, imk grėblėlį taisyti... Grėblėlio taisyimas yra rimtas ir produktyvus darbas, o rašymas yra tinginiavimo ir dykažuoniavimo sinonimas. Ta ataviška lietuivio sodiečio galvosena perėjo ir į labai dažnų mūsų intelligen-

to arba šviesuolio sąmonę. Atsimenu, kai pasirodė "Aiduose" mano rašinėlis "Knygos — mielosios draugės", kur, be kita ko, esu parašęs: "Pradėjus mano paties šeima ir baigiant bendruomene, visiems atrodė, kad namų apyvokos reikalėliai ar laikraštinė terlionė visada buvo svarbesnė, negu mano tas dvidešimt penkerių (šiandien pasakyčiau: keturių dešimtų) metų darbas", sutikusi p. Magdalena Galdikienė priekaištavo, kaip aš galėjęs taip negailestingai pakaltinti savo šeimą ir savo tautą... Man ir šiandien akys tasai pokalbis stovi, ir esu dėkingas tai garbingai tautiečiai, kad ji šitai pastebėjo, bet turiu prisipažinti, kad man ne kartą į akis geri ir malonūs bei mieli žmonės yra tai parodę ir net pasakę, o šitai ar ne lygiai buvo žiauru ir negailestinga? Esu tikras, kad ir prel. Jurui yra ne vienas tą švento nusi-manymo mostą parodęs... Kas ir kur mes šiandien būtume, jei kultūrininkai visais laikais būtų paklūsę to nuoširdaus ir blai-vaus liaudies balso...

Grįžtant, manau, nebūs pro šalį bent bendrais bruožais pa-

minėti tas kultūrinio gyvenimo sritis, kuriose prelatas P. Juras reiškęsi: rėmė lietuviškas mokyklas (ne vien savo parapij- ne), rėmė lietuvišką spaudą, leido ir tebeleidžia lietuviškas knygas, steigė ir auکوjo biblio- tekėles, įsteigė archyvą ir tau- totyros muziejų. Nors tie dar- bai yra atlikti lietuvišku mastu, bet, sakytume, tai yra daugiau, negu eilinės žmogiškosios ener- gijos ir ištekliai siekia. Ir visa tai darė diskretiškai, be būgnų ir trimitų, lengva ir nerūpestin- ga širdimi, lyg tai būtų t kta- laisvalaikio žaismas, lyg to lais- valaikio jam būtų buvę per akis ir lyg būtų nežinojęs, kaip ir kur tą laisvalaikį sunaudoti...

Kultūros rėmimo šaknys yra kitur. Tauta, kuri rūpinasi vien medžiaginiu gerbūviu ir nesirū- pina kultūros kūrimu, yra pa- smerkta žūti. Kas tatau supran- ta ir žino, auکوjasi ir auکوja. Žmogus ne viena duona gyvas, taip lygiai ir tauta, ir ji viena duona nėra gyva...

Exempla trahunt — pavyz- džiai patraukia. Prelatas P. Ju- ras turėtų būti gyvu pavyzdžiu,

Lietuviškasis laisvojo pasaulio jaunimas jau būriuojasi savo kongresan...

Nuotr. V. Mažello

kaip tapti dideliu kultūrininku, dideliu visuomenininku ir dide- liu mecenatu, o tuo pačiu pasi- likti pavyzdingu savo pašauki- mo ar profesijos žmogui.

Nesmagu pirštu rodyti, bet faktas lieka faktu, kad dideli mūsų tautiečių turtai, didelės pinigų sumos nueina, kaip sa- koma, šuniui ant uodegos... Kai man tekdavo kadaise praieiti New Yorke trečiaja avenue, kur tada buvo susispietusios senie- nų parduotuvės, dažnai pagal- vodavau, kad vidutinių pajamų

lietuvis dvasiškis, inžinierius ar gydytojas per dešimt - penkioli- ka metų galėtų surinkti vertin- gą kolekciją ir nuo to visai ne- nukentėtų nei kelionės į Bermu- dų salas ar kitur. Mano galva, išsigalintieji to nedaro tikrai dėl to, kad nežino, jog tokie daly- kai yra galimi. Žinoma, tam reikia truputį lakesnės fantazi- jos ir nusimanymo, tai yra, spe- cialių studijų. Pats laisvalaikis būtų įdomus ir patraukiantis.

Prelatas P. Juras, būkite tik- ri, nėra už daugelį lietuvių kon-

fratų nei turtingesnis, nei tu- rįs daugiau laiko. Bet jis gebė- jo savo laiką ir savo kuklius iš- teklus gerai ir kultūringai pa- naudoti. Nenuostabu, kad Baž- nyčios galva jį pagerbė apašta- liškojo protonotaro titulu, o jo- jo miesto majoras paskelbė "Prel. P. Juro dieną" jo gimta- dieniui.

Ilgiausių metų! Ilgų ir našių metų, Prelate, ilgų ir kūrybin- gų metų, neprarandant giedrios nuotaikos ir jaunuoliško entu- ziamo!

P. E. N. KONGRESAS NEW YORKE

Mūsų specialaus korespondento pranešimas

Birželio 13 d. New Yorke uni- versiteto patalpose prasidėjo 34- asis Tarptautinio P. E. N. klubo kongresas. Nors niujorkiečiams kongresai ir delegatai yra kas- dienis reiškinys, šis rašytojų są- skrydis kelia ypatingo dėmesio.

P. E. N. — pasaulinė poetų, dramaturgų, eseistų, redaktorių ir romanistų draugija — buvo įsteigta 1921 metais Londone. Jos pirmininkais yra buvę Mau- rice Maeterlinck, H. G. Wells, Jules Romains ir Alberto Mora- via. Šiandien P. E. N. klubui pir- mininkauja amerikiečių drama- turgas Arturas Milleris, išrink- tas pernai Jugoslavijoje įvyku- siame kongrese.

P. E. N. klubo tikslas yra puo- selėti "pasaulinį susipratimą", ginti išraiškos laisvę, bei ugdy- ti draugystę ir intelektualinį bendravimą tarp rašytojų. P. E. N. klubo nuostatai įpareigoja narius "daryti visa, kas įmano- ma rasinėms, klasinėms ir tau- tinėms neapykantoms pašalinti" ir išlaikyti "netrukdomą minčių ir idėjų perdavimo principą".

Kuo gi ypatingas New Yorke kongresas? Pirmiausia tuo, kad jisai čia subūrė gausiausią tarp- tautinę rašytojų grupę bet kada istorijoje. Didžoji 500 dalyvių dalis atvyko iš Vakarų ir Rytų Europos, Afrikos, Pietų Ameri- kos ir Azijos.

Mums P. E. N. klubo sąskry- dis pažymėtinas dar ir tuo, kad jame, kaip Tarptautinio egzilių centro nariai dalyvauja ir keli lietuviai: Algirdas Landsbergis, kaip Egzilių centro pirmininkas, Henrikas Radauskas ir Stasys Santvaras. Kongresui prasidė- jus, tikimasi susilaukti ir dau- giu lietuvių delegatų, o po kon- greso bus imtasi žygių lietuviš-

kųjų narių skaičių žymiai pa- didinti.

Latviai ir estai savo P. E. N. centru įsteigė dar nepriklaus- mybės laikais, tad ir New Yor- ke kongrese jie dalyvauja kaip tautinės delegacijos. Estų po- zicijas laiko profesorius Ants Oras, žymiausias estų kritikas, ir Aleksis Rannitas, lietuvių bi- čulis, daug prisidėjęs prie lietu- viškosios reprezentacijos P. E. N. klube sustiprinimo. Latvius atstovauja Helmars Rudzitis ir Gunars Salins.

34-asis P. E. N. kongresas itin svarbus ir JAV centrui. Pasku- tinysis toksai kongresas New Yorke buvo suruoštas 1924 me- tais. Po jo, nežiūrint tokių gar- sių narių kaip Hemingway ir Faulkner, JAV centras nubluko ir nuslydo nežinomybėn. Kai Europoje P. E. N. narystė yra prestižo reikalas, JAV-ėse P. E. N. klubo tesidomėjo saujelė ra- šytojų. Arthur'o Miller'io išrin- kimas P. E. N. pirmininku per- nai buvo svarbi injekcija JAV centrui, kurio ateitis daug pri- klausys nuo šio kongreso pasi- sekimo.

New Yorke kongrese bus ke- lios tuščios stebėtojų kėdės, ku- rias turėjo užimti sovietų dele- gatai. Sovietinis požiūris į P. E. N. klubą keitėsi beveik kasmet. Kadais Maskva buvo prakeiku- si P. E. N. klubą, kaip buržua- zinės reakcijos židinį. Prieš ke- lerius metus Europoje buvo įsteigta tarptautinė rašytojų or- ganizacija COMES, kurioje vy- ravo "pažangūs autoriai" ir ku- ri paskelbė, kad kiekvienas an- tikomunistinis rašytojas esąs

"fašistas". (Pagal tąją dialek- tinę logiką fašistu būtų ir gar- sūs italų romanistas Ignazio Silone, kovojęs prieš fašistus.)

Tačiau COMES organizacijai nepavyko užtemdyti P. E. N. tautinės delegacijos. Estų po- zicijas laiko profesorius Ants Oras, žymiausias estų kritikas, ir Aleksis Rannitas, lietuvių bi- čulis, daug prisidėjęs prie lietu- viškosios reprezentacijos P. E. N. klube sustiprinimo. Latvius atstovauja Helmars Rudzitis ir Gunars Salins.

34-asis P. E. N. kongresas itin svarbus ir JAV centrui. Pasku- tinysis toksai kongresas New Yorke buvo suruoštas 1924 me- tais. Po jo, nežiūrint tokių gar- sių narių kaip Hemingway ir Faulkner, JAV centras nubluko ir nuslydo nežinomybėn. Kai Europoje P. E. N. narystė yra prestižo reikalas, JAV-ėse P. E. N. klubo tesidomėjo saujelė ra- šytojų. Arthur'o Miller'io išrin- kimas P. E. N. pirmininku per- nai buvo svarbi injekcija JAV centrui, kurio ateitis daug pri- klausys nuo šio kongreso pasi- sekimo.

New Yorke kongrese bus ke- lios tuščios stebėtojų kėdės, ku- rias turėjo užimti sovietų dele- gatai. Sovietinis požiūris į P. E. N. klubą keitėsi beveik kasmet. Kadais Maskva buvo prakeiku- si P. E. N. klubą, kaip buržua- zinės reakcijos židinį. Prieš ke- lerius metus Europoje buvo įsteigta tarptautinė rašytojų or- ganizacija COMES, kurioje vy- ravo "pažangūs autoriai" ir ku- ri paskelbė, kad kiekvienas an- tikomunistinis rašytojas esąs

Kertinė Parastė

KRITIŠKOJI MASĖ

Už kelių dienų — Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Chicagon atvyks seniai laukti svečiai iš keturių kontinentų. Ką kongreso dalyviams galė- tume palinkėti?

Pirmiausia, linkime, kad jie savo tarpe gerai susipažintų, kad pajustų bendruomeninį ry- šį. Lietuviškoji bendruomenė visai kitaip kongrese gali atro- dyti, negu į ją žvelgiant iš sa- vo kolonijos.

Norėtume, kad dalyviai kon- grese išgirstų ką nors naujo, nes jaunai dvasiai minčių rei- kia taip, kaip jaunam kūnui reikia mėsos. Linkėtume, kad kongreso jaunieji dalyviai ne tik klausytų, bet ir galvotų ir savo nuomonę drąsiai pasaky- tų.

Linkėtume, kad iš kongreso į namus dalyviai grįžtų truputį gyvesni, judresni, negu į jį atvažiavę. Kaip norėtusi tikėti, kad didelis kongreso dalyvių būrys bus ta kritiškoji masė, kuri gali palaikyti branduolinę reakciją — kad dalyviuose už- sidegusios nors ir mažo entu- ziamo kibirkštėlės bus drau- gų palaikomos ir į kaskart di- desnę liepsną įpučiamos.

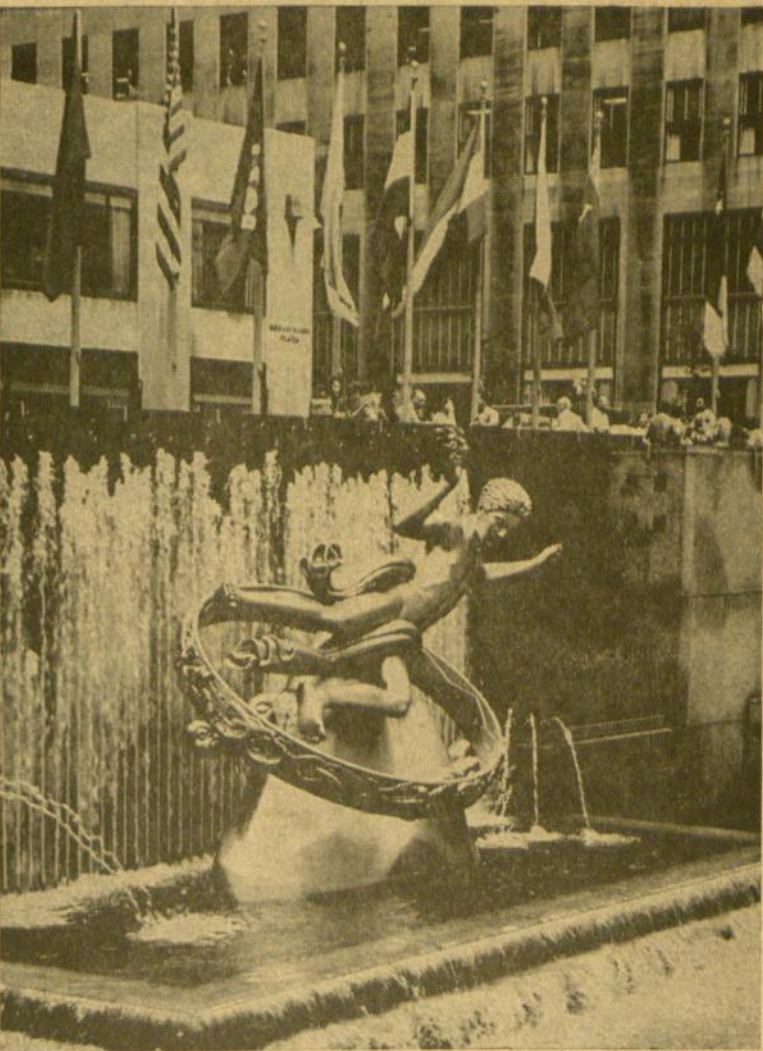
Kaip apsaugoti tas kibirkštė- les nuo to šalto vėjo, kuris va- dinasi bejėgiškumas, abejingu- mas? Mums atrodo, kad entu- ziazmo kibirkštis nebijos vėjo, jei kongreso dalyviai savyje matys kūrėją, o ne stebėtoją. O kūrėjų mums labai reikia, ypatingai tų, kurie kurtų gy- vuoju lietuvišku žodžiu. Po kongreso kviečiame jaunimą prie rašto: tuos ryšius, kuriuos užmegsite Jaunimo kongrese, palaikykite per lietuvišką spau- dą; savo troškimus, savo vil- tis išsakykite eilėraščiuose; sa- vo įžvalgą, kuo yra žmogus ir kuo jis galėtų būti, išlikite be- letristikoje. Norėtume atkreip- ti dėmesį į premijas, kurios kaip tik jaunimo kūrybą nori skatinti. Skautai skelbia kon- kursą parašyti laužo progra- mai. Žurnalas "Ateitis" kviečia visą lietuviškąjį jaunimą daly- vauti jaunosios kūrybos kon- kurse, kurio premijoms skiria- ma šeši šimtai dolerių.

Į Jaunimo kongresą einame su didele viltimi, kad po ope- ros, paskaitų ir darbo posė- džių kūrybinės žiežirbos iš- šauks energija verdančią re- akciją jo dalyvių kritiškoje masėje.

A. L.

Šiame numery:

- Kritiškoji masė.
- Jonas Aistis apie prel. P. Jura.
- P.E.N. kongresas New Yorke.
- Kaip gimsta nauja opera?
- Lietuvoje lietuvių kalba išstu- miama iš mokslo žurnalo.
- Chicagos moterys menininkės.
- Bažnyčios susirinkimas ir šven- tas Raštas.
- Violeta ir Olimpija.
- "Kritikuokite tik tai, ką mes aurodysime kritikuotino.
- Karo ir tremties dienos.
- Nauji leidiniai ir kultūrinė kro- nika.
- Akademinės prošvaisės.

Rockefellerio Centro New Yorke detalė.

Nuotr. R. Kisieliaus

P. K.

Lietuvoje lietuvių kalba išstumiama iš mokslo žurnalo

Lietuvoje Aukštojo mokslo ministerijos (kuri tiesiai priklauso nuo Maskvos) leidžiamas žurnalas "Kalbotyra", anksčiau turėjęs tik pridėtinę rusišką antraštę (Jazykoznanije), paprastai spausdindavo lietuviškus straipsnius, skiriamus tiek lietuvių, tiek ir kitų kalbų mokslui. Tik straipsnių santraukos būdavo pridėdamos rusiškos.

1966 m. išleistas to žurnalo tomas jau turi lietuviškai parašytą tik dviejų puslapių straipsnelį ir trumpą kroniką. Visi kiti straipsniai parašyti rusiškai (ar ir kuria kita, tik ne lietuvių, kalba). Dabar nelietuviškųjų straipsnių tik trumpučių santraukėlės tepridėtos lietuviškai. Jau ir keliuose paskutiniuose to žurnalo numeriuose buvo vis didinamas rusiškų straipsnių skaičius.

Kaip Lietuvos komunistų partijos pareigūnai sako, toliau mokslo žurnaluose dar laibau didesius rusiškų straipsnių skaičius, nes, esą, lietuviškai leidžiami mokslo žurnalai per mažą turėtų skaitytojų. Iš tikrųjų čia logika tėra tokia: pirma reikia mažesnių kraštų užgrobtį ir įjungti į didelę rusišką komunistinę imperiją, ir tada to mažojo krašto kalba savaime atsidurs mažumos padėtyje, žurnalo skaitytojų skaičių ji nebegalės "konkuruoti" su imperijos daugumos kalba. O, be to, mokslas tik naujųjų Lietuvos ponų (kurie dabar feodalais vadinami) kalba kalbantiems tereikalinga...

Taigi nesenas plieninis (stalininis) komunistų šūkis "socialistinis turinys, tautinė forma" nustojo galios; jį keičia "socialistinis turinys, rusiška forma". Ir tai dedasi ne atsitiktinai, ne "natūraliai". Kad čia nėra atsitiktinumas, bet dalis iš anksto nustatytos okupanto programos "broliškosios respublikoms" ne tik komunistinė, bet ir rusinė, matyti jau ir iš XXIII Sovietų Sąjungos komunistų partijos suvažiavimo (įvykusio 1961 m.). Jame buvo pareikšta, jog atskirų Sovietų Sąjungos kraštų "etnografinės sienos" nustojančios reikšmės. Tuo būdu — kitais žodžiais tariant — norima pašalinti kliūtis Lietuvos ir kitų nerusų kraštų, dabar esančių Sov. Sąjungos valdžioje, kolonizacijai — rusų infiltracijai į tuos kraštus. Be to, vyriausias to meto sovietų diktatorius Chruščiovas suvažiavime paskelbė, kad patys respublikų gyventojai pageidauja sparčiau mokytis rusų kalbos. Mat, gyven-tojų maišymu ir rusų kalbos paspartintu plėtimu norima pasikubinti etnografinį atskiedimą ir pagaliau tautinį bei kalbinį išnaikinimą nerusų kraštų, esančių Sovietų Sąjungos imperijoje.

Taigi Lietuvos rusinimą, atsi-dėjus pradėtą caro laikais, bolševikai stengiasi pagreitinti — dabar, žinoma, "laisvu" būdu, "gyventojams pageidaujant"...

J. L.

Saturno žiedų storis

Kai kurie astronomai, remdamiesi naujausiais daviniais, tiki, kad didesnė dalis Saturno žiedų tesą tik keletos centimetrų storio.

A. R.

Vienas momentas iš "Lokio" operos paruošos Chicagoje. Kalbančio choro dalis repetuoja savo partiją, pačiam kompozitoriui Dariui Lapinskui (priekyje) diriguojant. Pirmoje eilėje iš kair. į deš.: Jurgis Bradūnas, Vytas Nakas ir Remigijus Bičiūnas; antroje eilėje iš kair. į deš.: Valdevutis Valaitis, Algis Vosylius, p. Naris, Julius Lintakas, Bernardas Prapuolenis ir Danguolė Bartkuvienė. Nuotr. A. Gulbinsko

KAIP GIMSTA NAUJA OPERA?

Trys naktys ir dvi dienos libretui parašyti

Kas tie sapnai?
Tie tamsūs debesys,
Kurie užtemdė protą?
Gal tai likimas?..

Iš "Lokio" libreto

AL. GIMANTAS

Vitalija Bogutaitė, parengusi Darius Lapinsko operai libretą pagal prancūzų rašytojo Prospero Mėrimėe lietuviškosios temos novelę "Lokys".

CHICAGOS MOTERYS MENININKĖS

Išpūdžiai iš meno parodos Čiurlionio galerijoje

SAULĖ JAUTOKAITĖ

Gal būt, mažiausiai mūsųose išreklamuota meno paroda vyksta dabar šioje įprastinėje menų pastogėje. Ši paroda, atrodo, buvo skubiai suruošta Lietuvių moterų federacijos Chicagoje klubo įvykusio suvažiavimo ir čia svetimačių delegacijų lankymosi proga, nesuspėjus jos nė pagarsinti visuomenėje. O juk Mykolo Angelo laikais būtų užtekę paskelbti, kad įvyks-

ta moterų meno paroda, ir jau būtų buvus ne tik reklama, bet visai neįtikėtina sensacija. Šiais moderniais laikais niekas žmogaus jau nestebina, o ką čia bekalbėti apie moteris dailininkes. Meno istorijoje jau 1874 m. randame moteris dailininkes, pirmą kartą dalyvaujančias suruoštoje impresionistų parodoje Paryžiuje. Tai įvyko tada, kada pirmosios Mary Cassatt ir Berthe

Morisot išėjo viešumon su savo meno kūriniais!

Ar tik ne pirmąją vienų moterų — dailininkių meno parodą turime dabar Chicagoje. Šioje parodoje dalyvauja šešiolika menininkių, save reprezentuojančių įvairiais penkiasdešimt keturiais meno kūriniais. Čia randame aliejaus, grafikos, skaldyto stiklo, gobeleno, lino ir keramikos darbus. Parodoje dalyvaujant tokiams skaičiumi menininkių, savaime aišku, kad joje matome įvairių meno srovių ir randame įvairiausių temų.

Žiūrovas čia regės aibes įvairumo nuo Eldos Rundzaitienės realiausių ir aiškiausių gėlių iki moderniausių ir abstrakčiausio Birutės Bulotaitės paveiklo su prancūzišku pavadinimu. (Idomu, ar prancūziškas pavadinimas duoda paveikslui daugiau meninės vertės? Menas ir taip šiais laikais yra sunkiai suprantamas, o kam jį dar ap-sunkinti!)

Vyresniosios ir patyrusios dailininkės teikia parodai ne tik-tai svarumą ir rimtumą, bet taip pat ir gerą pavyzdį jaunosioms. Bronė Jameikienė savo stambiam, skaldytame, spalvotame stikle ypatingai gerai pa-gauna kenčiančio Kristaus at-vaizdą "Veronikos skaroje". Jadvyga Paukštienė impresionis-tiškais, spalvingais ir pilnais ju-desio vaikais bei moterimis vei-kia žiūrovą nuotaikingai. Eleonora Marčiulionienė įdomi su savo nuoširdžiais ir ramiais re-liginės temos keramikos dar-bais ir su kruopščiai ir tvirtai "subudavota" žalsva ir raudona vaza. Sėselė Mercedes švelniais, pasteliniiais paveikslais ramina kiekvieną žiūrovą. Ados Sutku-vienės "Šv. Parneiskus" tikrai labai šventas su savo broliais paukščiais.

(Nukelta į 4 psl.)

Marija Ambrozaitienė

Audra (litografija, 1964)

tasis tekstas skubos keliu iške-liavo pas kompozitorių, atgal į Chicago.

Opera, kaip jau skelbta, še-sių paveikslų su prologu ir epi-logu, bet viskas įreiminta viena-me veiksmo, užtrunkančiame pusantros valandos.

Koks tekstas, kokia vedamoji mintis, siužetas? Tepalaukia to smalsusis žiūrovas, iki pasikels uždanga Marijos aukštesniosios mokyklos salėje, liepos 1 d. vakare, bet išrašytieji žodžiai iš prologo tebūna bent mažą įžan-gą į tolimesnę operos eigą:

Dalia, Raudondvario grafitė,
Paskendus pasakų pasauly,
Negrijta niekados į žemę.
Ji supas medžių šakose, lyg

Nežino ji šaknų,
Nežino ji tamsios savo kilmės.
Nepamena, kaip jos tėvai,
Pikti Raudondvario kaimynai,
Išvarė lokio išskankintą dvaro

Ir sūnų išsiuntę į tolimus

Kad nepažintų savo motinos
Ir nesugrįžtų savo žemėn.
Mėškys — karuose pagarsėjęs

Kankinasi, kaip padalintas medis,
Sukaustytas šaknų narve.
Jis nepažįsta savo motinos,
Nežino, kad sugrįžta savo

Operoje, be pagrindinių 5 vyr.

veikėjų, solistų, bus dar bale-tas bei reituojuantis ir papras-tas choras. Muzika labai supran-tama kiekvienam žiūrovui ir klausytojui. Nesunku bus atpa-žinti lietuvių liaudies dainų me-lodijas. Dekoracijos ir kostiumų eskizai dail. Vyt. O. Virkau. Jo-jo paruoštas ir įdomiai sukomp-onuotas spalvingas reklaminis plakatas jau plačiai matomas Chicagoje, Detrote ir kt. lietu-vių kolonijose. Sviestos ir specia-lūs efektai, tvarkomi D. Lapins-ko bičiulių iš Bostono.

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedas, Protezistas
Aparatų, Protezų, Med. ban-daižai, Spec. pagalba, kopoms (Arch Supporta) ir t. t.
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PRospect 6-5084
Val. 9-4 ir 6-8, Seštad. 9-1

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Seštadienis 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Rez. telefonas: WALbrook 5-5076

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS.
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIIJA
6449 So. Pulaski Road (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446
Priima ligonius pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001

Ofisas 3148 West 63rd Street
Tel. PRospect 8-1717
Remd.: 3241 West 60th Place
Tel.: REpublic 7-7868
DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 8; trečiadienis uždaryta. Antradienis ir penktadienis vak. nuo 7 iki 8 val.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
2801 West 63rd Street
Kampus 63-šios ir California
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vak. Seštad. 2-4 val.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Ofiso telefonas: 476-4042
Resid. tel. WALbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0583 — Elgin
425 N. Liberty Street
Ronte 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. 388-2233
PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus

Tel. ofiso HE 4-5758; rez. HI 5-3225
DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
Bendra praktika ir Alergija
2751 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketv. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. vak. Seštad. 10 v. r. iki 1 v. popiet. /Išimtinai priima pagal susitarimą

Ofs. 725-4477; Rez. PR 8-6960
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOGINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BLDG.
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

Baigiant, keletas žodžių ir apie pačią libreto autorę Vitaliją Bogutaitę. Pirmuosius savo eilėraščius pradėjo spausdinti "Ateityje" ir "Drauge". 1960 m. ji debiutavo savo pirmuoju rinkiniu "Vaidrodis jūros dugne", išleistu "Ateities". Šiuo metu poetė baigia ruošti spaudai savo antrąją lyrikos knygą. Ši mėnesį ji taipgi baigė Mary Grove kolegijoj pedagogikos kursų magistrės laipsniu ir rudėnį pradės dėstyti chemiją vienoje aukštesnėje mokykloje. Privae a me gyvenime Vitalija Bogutaitė yra rašytojo ir literatūros kritiko dr. Kęstučio Keblio žmona.
Ar Vitalija bus ir kitos D. Lapinsko operos libreto au-

Rez. GI 8-0875
DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
6182 So. Kedzie Ave. WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei ne-atliepia, skambinti MI 3-0001

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867
DR. B. SAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-oje ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1-2 ir 6-8 val. vak. Sešt. 12-2 v. p. p. Trečiadienis uždaryta

Ofiso tel. PR 8-3220
Namy — rez. PRospect 8-0081
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAKU LIGOS
3854 West 63rd Street
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 iki 1 val. ir nuo 4 iki 7 v. vak. Seštad. nuo 1 iki 4 val.

Ofs. PR 6-6022 Rez. PR 8-6960
DR. E. JATULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika
2815 W. 71st Street
Ofiso val.: kasdien nuo 6 iki 9 v. v. Sešt. nuo 9 iki 12 val.; arba susi-tarus

Tel. ofiso FO 1-6000, rez. GA 8-727
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGA
5844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 4 iki 5 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Tel. GRowehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį uždaryta.

Ofiso ir buto tel. OLYmpic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
VAL.: kasdien 10-12 ir 4-7. Trečiad. ir šeštad. tik susitarus

Ofiso 585-2525 Rez. TR 3-0281
DR. ALG. KAVALIONAS
VIDAUS IR KRAUJO LIGOS
5546 So. Pulaski Road
Pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2-4 ir 6-9 ir pagal susitarimą.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmad., antr., ketvirt., ir penktad. nuo 12-4 v. p. p. 6-8 val. vak. Seštad. 12-4 val. trečiad. uždaryta

Tel. ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį Seštadienis 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIV IR VAKU LIGŲ MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmad., antr., ketv. ir penkt. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6-8 val. vakar. Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Seštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. HE 7-1108.
Res. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
2817 West 71st Street
Telefonas Hemlock 6-3545
(Ofiso ir rezidencijos)
Valandos pagal susitarimą

Ofiso PR 8-7773 Rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Valandos: pirm., ketv. ir 5-8 antr., penkt. 1-4

Ofiso HE 1-1518 Rez. PR 6-9807
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Specialybė — vidaus ligos
(71-oje ir Campbell Ave., kampas)
Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Sešt. 9 v. r. — 2 v. d. d.

torė, šiandien dar sunku pasa-kyti. Bet neseniai vienoje vietoje, bičiulių užklaustas apie toli-mesnius planus, mūsų jaunasios kompozitorius užsiminė ir apie galimą antrąją operą. Kūry-bingas ir įpareigojantis pažadas!

— o —

Nauja "jūra" mėnuly

Tą mėnulio paviršiaus rajo-nąs kuriame nusileido Ranger 7. Tarptautinė astronomų sąjunga pavadino "Mare cognitum", t. y. žinomoji jūra. Ji yra tarp Bonpland, Guericke ir Darney kraterių ir Riptejų kalnų.
A. R.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
Vidaus ligos
GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: Edmon 5-6786
Namy: REverly 6-9446
Pirm., antr., antr., ketv. 6-8 v. v.; Seštad. 1-3 v. p. p. Kitom dienom uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-7800; Namy 925-7687
DR. A. PUSTELNIKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPEC. VIDAUS LIGOS
5159 South Damen Avenue
Valandos: 1-9 v. p. p. Išskyrus trečiadienį

Tel. 423-2660
DR. E. RINGUS
RENTGENOLOGAS
9760 S. Kedzie Ave.
Val.: pirmad., antr., ketv. ir penktad. 8 v. r. iki 9 v. v. Treč. ir Sešt. 8 v. r. iki 3 v. popiet

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryto ir nuo 6-8 v. v. Seštad. nuo 2-4. Trečiadienis ir kitu laiku susitarus telefonu: Telef. REpublic 7-2290

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 1 v. p. d. iki 8 v. v. kasdien, trečiadienis uždaryta; šeštadienis nuo 10 v. r. iki 1 v. popiet.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ PCSLES IR PROSTATOS CHIRURGIJA
Ofisas 2454 West 71st St.
Val.: antr., nuo 2-5 po pietų ketvirt., nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Rez. telefonas: PR 9-6730

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGOS IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Kabineto tel. 687-2020
Namy tel. 839-1071
Vizitai pagal susitarimą.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas: 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GRowehill 6-0617
Valandos: pirm., ir ketv. nuo 12 iki 2 v. p. p. ir nuo 7-12 v. v.; antr. ir penkt. nuo 12 iki 2 v. p. d. ir vakarais pagal susitarimą.

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Margareto Parko ofisas: 2456 West 71 Street, telefonas 925-8290
Rez. tel. WA 5-3000
Valandos: 10-12 v. r. ir 7-8 v. vak. Sešt. 10-12 v. ryto.
Kitas ofisas: 4444 South Ashland Ave., tel. OL 4-2890
Valandos: 2-5 v. popiet kasdien Sekmdieniais ir trečiadieniais abu ofisai uždaryti.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGOS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PRospect 8-1223
Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Seštad. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123, Namy GI 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirminėja ligonius tik susitarus Val. 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Treč. ir šeštad. uždaryta Atostogose iki rugpj. 1 d.

Telefonas — GRowehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGOS
VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v. Seštadienis 1 iki 4 val. Pirmad., antr., ir trečiad. uždaryta

Tel. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 So. Kedzie Avenue
Ofiso val.: kasdien. 6-8 v. v. Tik svarbiais atsitikimais susitarus

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3107 West 71st Street
Val.: 3 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštad. pagal sutartį

Estetinė pergalė prieš gamtinę realybę

Apie grožį mene

J. MELIULIS

Bernard Bosanquet savo "Estetikos istorijos" gale taip kalba: "Menas yra geresnis bent mūsų percepcijai dėl to, kad jis yra sąmoningai jai (percepcijai) pritaikytas ir atrinktas, bet ne dėl to, kad jis sąmoningai siektų grožio. Grožis yra racionalinio principo išreiškimo jausmui rezultatas. Menas siekia ne grožio, bet geriausio kurio nors turinio išreiškimo. Dėl to gamtos grožis, t. y. išorinis pasaulis, kaip jis paprastai poįjūciais yra priimamas nemažėja, nei didėja vien dėl to, kad gamtos įvykiai yra būtinumo išdava, ar dėl to, kad gamta grožio nesiekia."

Gamta yra absoliučiai logiška ir dėl to iš pirmo žvilgsnio perdėm graži. Individualumai ir jų susikirtimai neabejotinai gali sudaryti blaurumo analogijas, bet reikia atsiminti, kad kiekviename vystymesi yra susikirtimai, kurie kartais yra net antagonistiški. Kai mes jaučiame gamtos grožį, mes projektuojame savas nuotaikas į jos fenomenus".

Toliau Bosanquet klausia: "Ar gamta bent kuriuo atveju teikia grožį? Ar paukščių ir gėlių spalvos turi kokį dekoratyvinį tikslą, nepriklausomą nuo natūralios atrankos?"

Gamta formuojasi pagal fizinius įstatymus, bet ne pagal estetinius. Ir jei gamta yra graži, tai tik dėl to, kad estetiniai įstatymai yra kartu ir fiziniai įstatymai. Kitais žodžiais: estetiniai įstatymai yra specifinė fizinių įstatymų teritorija. Tuo būdu gamtos grožis išplaukia iš fizinių bei estetinių įstatymų giminingumo. Kai žmogus atsirado žemėje, gamta jau egzistavo ir žmogus galėjo tiksliai apsispręsti, ar jis poįjūciais perteikiamą aplinką priims kaip malonią, ar nemalonią sensaciją. Šioje šviesoje grožis, kuris pergyvenamas gamtos akivaizdoje, pasirodo esąs pozityvus žmogaus prie aplinkos prisitaikymo rezultatas, sakyčiau — savotiška estetinė pergalė, arba estetiniai — kūrybinis neutralios išorinės realybės užvaldymas.

Georges Rouault (prancūzas, 1871—1958)

Veronika

B. Bosanquet iškelia taip pat kūrybinį grožio aspektą. Jis sako: "...mes projektuojame savas nuotaikas į gamtos fenomenus".

Prieš vystydamas šią mintį, duosiu keletą pavyzdžių iš savos patirties.

Paprastai, kai aš važiuoju į tolimesnę kelionę, aš visada su savimi pasiimu foto aparatą. Važiuodamas aš paprastai stebiu vietovę ir ieškau gražių vaizdų. Prileiskim, aš važiuoju plentu, sakykim, 80 mylių per valandą. Kelias veda į kalną. Užvažiuavus į kalno viršūnę, prieš mane atsiskleidžia nuostabus vaizdas. Aš, žinoma, tuoju atgal to nuostabaus vaizdo nu-fotografuoti. Bet, kaip taisyklė, grįžęs aš niekad negaliu rasti tos vietos, iš kurios vaizdas atrodė toks gražus, kaip pirmą kartą. Kas čia atsitiko? Ogi paprastas dalykas. Važiuodamas dideliu greičiu, aš spėjau užmesti akį tik vienur — kitur. Iš šitos fragmentinės, poįjūčių

1) Į grožį galima žiūrėti kaip į nuotaikinę kategoriją, kuri yra projektuojama į neutralią išorinę realybę.

pateiktos medžiagos aš savo sąmonėje spontaniškai sukūriau tą tariamai matytą vaizdą. Kitais žodžiais, tas vaizdas egzistavo tiksliai mano sąmonėje, bet ne terene, per kurį aš važiauvau".

Kitas labai dramatiškas estetiškas nuotykis įvyko prieš 6 ar 7 metus. Buvo mėnesiena, pilnatis. Aš išėjau į parką pasi-vaikščioti. Tuo metu aš, be estetikos, turėjau ir kitų, neestetinės, natūros problemų, dėl kurių mano nuotaikos dažnai keisdavosi. Bevaikščiodamas po parką, aš atsitiktinai sustojau ties gėlių lysve. Negaliu jų tiksliai įvardinti, nes gėles pažįstu tik iš matymo — buvo kažkas panašaus į tulpes. Sustojau ir apstulbau. Galvojau, kad niekada tokio grožio nebuvau matęs. Mėnulio šviesa taip nuostabiai glamonėjo gėlių lapus ir žiedus, ir toks nuostabus buvo šviesos ir seselių žaidimas, kad aš ta-

2) Būtų galima padaryti įdomų eksperimentą su menininkais. Pravežus juos automobiliu per kurią įdomesnę vietovę, leisti jiems nuta-pyti tą patį matytą vaizdą iš atminties. Tada labai dramatiškai iš-ryškėtų individualūs matymo įpročiai.

riausi matęs nežemišką viziją. Stovėjau ten 5 gal 7 minutes. Staiga kažkas pasikeitė. Grožis kažkur dingo — lyg išgaravo. Tos pačios gėlės, ta pati mėnulis šviesa (dangus buvo giedras, be jokio debesėlio), bet vaizdas buvo kitas. Mano poįjūčiai perteikė tą pačią realybę, bet jau kitaip. Mano kūrybinė energija staiga išseko, ir gėlės aš vėl mačiau pilką, įgrisusią kasdienybę.

Paprastai, kai mes susiduriame su atsitiktinai išsidsėjusiomis gamtinėmis formomis, grožis, kurį mes jų akivaizdoje išgyvename, yra mūsų pačių sukurtas. Tai patvirtina daugelis faktų. Pvz., kai rytą išėjau į mišką pasi-vaikščioti, gamta atrodė nepaprastai graži. Bet, kai kelias valandas vaikščiojė ir išvargęs grįžti namo, gamta atrodė lyg išblukusi ir neįdomi. Bet jei kitą dieną, tuo pačiu laiku, prie tų pačių atmosferinių sąlygų išėjau į mišką po įtemptos darbo dienos namie, tas pats miškas vėl atrodė gražus ir žavingas.

Savaime suprantama, kad tame procese dalyvauja ir kiti psichiniai bei fiziologiniai veiksniai — bet tai yra jau už estetikos ribų.

Dalykas yra visiškai kitoks, kai mes susiduriame su organizmų gamtos organizmais, ypatin-gai gyvulių pasauliu. Schellingas sako, kad "forma yra spontaniška kūrybinės jėgos išraiška". Nors pati kūrybinė jėga, kurią mes tariamės matą besireiškiančią gamtoje, mūsų dialektinėse lygtyse visada pasilieka nežinomuojų, bet jos veikimo rezultatai yra neabejotini. Gamtos organizmai yra labai aukšto rango inžinerijos išdava, ir tiksliai kaip tokie jie iš viso yra galimi. Nes tiksliai ge-

riausi gamtinės inžinerijos produktai išlieka. Visi nepajėgūs organizmai yra sunaikinami pajėgesnių organizmų ir tuo būdu yra išstumiami iš gyvenimo arenos. Tai dalinai paaiškina, kodėl mes vos užmetę akį, tariamės atpažįstą racionalumo principą gamtos organizmuose. Ir kadangi racionalumo principas yra lengviausiai nutveriamas mūsų intelektualinėmis replemis, juo mes paprastai ir grindžiame estetinį išgyvenimą. Nors blaiviai sąmonėi atrodė neabejotina, kad racionalumo principo atpažinimas estetiniame išgyvenime dalyvauja, tačiau galutinį atsakymą į šį klausimą turėtų duoti psichologija" — žinoma, kooperuojant menininkams ir estetams.

Kai mes susiduriame su gamtos organizmais, kurie mums yra įprasti (neįprastų formų organizmai, ypatingai jei jie yra pavojingi — ar tokiais atrodė — kelia mumyse baime, kuri vėl savo ruožtu kuria mumyse keistumo ar blaurumo sensaciją), bet ne labai gerai pažįstami (ir jei jie nėra per daug komplikuoti — nes į komplikuo-tas formas mes esame linkę reaguoti blaurumo sensacija), mes į juos reaguojame grožio pergyvenimu. Pvz. žuvis ir paukščiai, kuriuos mes dažnai matome, mums, paprastai, yra gražūs, ir grožio gradacija, paprastai, yra nustatoma pagal formas atitinkamą mūsų individualiems matymo įpročiams. Bet kada mes su kuria organizmų rūšimi geriau susipažįstame, tada mes pradėdami išskirti individus, pastebėdami, kad ne visi individai yra vienodai gražūs. Prasideda atranka. Be to, pastebime, kad skoniai dažniau sutinka. Kyla įspūdis, kad gro-

3) Šį klausimą turėtų spręsti gerai paruošti psichologai, kurių koncentracijos laukas būtų estetika — nes estetika yra psichinis fenomenas.

Georges Rouault (prancūzas, 1871—1958)

Saulėleidis Oriente

Uldas Šlaitas

STOTELĖ

Didesnę gyvenimo pusę baigiu praleisti mažos stotelės pravažiuojamam kambariui. Amžinai žmonės ir triukšmas. Džiaugsmas ir asaros. Pasibučavimai ir paskutinis sudieva. Per ilgą laiką galima su viskuo apsiprast. Net su mirusių asarom. Ir dažnai man atrodo, lyg traukinys būtų mūsų stotelę visai užmiršęs. Tik mirties pranešimas pagauna mane ir sukrečia: teks iškelti. Stotelė! Aš taip baisiai esu prie tavęs prisirišęs ir taip baisiai esu su tavim per tuos keturiasdešimt metų susigyvenęs, jog dažnai aš tavęs nebemoku kitaip pavadinti, kaip tik savo gyvenimu.

SENAS KRIENAS

Tiems kritikams, kurie puolė mano eilėraščius

Vis gyvenau, gyvenau ir po šiai dienai vis gyvenau. Esu kaip senas ir lig ausų į suplukusią žemę įsitvirtinęs krienas, kurio gerojiu, be peilio, neišsprąsi. Štai kodėl jau ne vienas pabandė mane paimti ir dantis atsilokando, nes aš stiprus ir esu gerai įsitvirtinęs keturiasdešimt penkių metų krienas, kurį nelengva apžioti.

žio išgyvenimas darosi objektyvesnis. Bet tai tik įspūdis. Kai mes palyginame skirtingų kultūrų ar skirtingų laikotarpių grožio koncepcijas, mes greitai įsitikiname, kad grožio koncepcijos vienodumas yra išsivystęs per socialinį santykiavimą.

Prie objektyvaus grožio išgyvenimo mes galime prieiti tik per skonio vystymą. Tiksliai aukšto lygio ir visapusiškai išvystytas skonis priartėja prie objektyvumo ir įstengia gėrėtis grožiu, nežiūrint, kokio tipo kalbamasis grožis būtų, ar kokiai kultūrai jis priklauso. Bet ties šia vieta mes pereiname į kitą aukštesnę sferą, kurią mes vadiname meniniu grožiu.

Kas yra tas meninis grožis? Pirmoji jo pakopa yra niekas kitas, kaip tik tas pats gamtos grožis, tiksliai truputį kilstelėtas ir specifiškai pritaikytas mūsų percepcijos reikalavimams. Gamtos objektai yra mums gražūs tik per giminingumą, nes mes patys esame gamtos objektai, ir per artimumą mūsų percepcijos reikalavimams, nes mūsų percepcija yra ant gamtos forminės medžiagos užauginta. Mes jau kalbėjome apie individų išskyrimą, kai arčiau susipažįstama su

gamtos organizmų rūšimi. Bet ir geriausiai atrinktas organizmas gali tik priartėti prie pilno mūsų percepcijos reikalavimų patenkinimo. Net ir gražiausia pasaulio moteris, aštriai stebima, pasirodo turinti forminių trūkumų. Gražiausias organizmas niekad mumyse nesukelia tos specifinės, labai sunkiai aptariamoms, sensacijos, kurią mes išgyvename meno kūrinių akivaizdoje.

Čia į sceną įžengia idealizavimas. Kaip Aristotelis išsireiškia, menininkas "surenka grožį iš įvairių originalų" — Plotinai žodžiais, "pataiso gamtą".

Kaip meno istorija mums liudija, ankstyvosiose meno vystymosi fazėse menininkai sekė šį principą ir pasitenkino gamtos idealizavimu. Kartkartėmis, kaip pvz. helenizmo laikotarpy, vėliau Romos imperijoje menininkai dėl savo pačių nesorientavimo, ar dėl publikos spaudimo, nukrypavo į pliką neestetinį natūralizmą. Bet šie klausimai yra už mano temos ribų. Laikui bėgant, menininkai pastebėjo, kad gamtinį formų idealizavimas nėra vienintelis

(Nukelta į 4 psl.)

4) Taip pat reikia paminėti, kad ne visų kultūrų menas vystėsi taip, kaip europietiškas.

LIETUVYBĖS TVIRTOVĖ PAVERGTOJE SOSTINĖJE

ATSIMINIMŲ PYNĖ IŠ PIRMOS LIETUVIŠKOS GIMNAZIJOS

(Tėsinys iš praėjusio šimtmečio)

ALDONA VALEISAITE, 1933—39 m. mokėsi Vilniaus VDG-j, 1941 m. baigė Kauno III-ją gimnaziją, 1944 m. Danutės Nasytytės Išraiškos šokio ir ritminės gimnastikos studiją, duodančią teisę, švietimo m-jos pripažinimu, dėstyti gimnazijose kūno kultūrą. Išėmimoje koncertavo, mokytoja. Nuo 1961 m. Chicagoje Jaunimo centre veda Išraiškos šokio studiją.

VDG-ja nebuvo eilinė mokyimo įstaiga. Tai buvo, tarytum, didelė šeima arba maža valstybė Vilniaus gyventojų tarpe. Šioje gimnazijoje ne tik buvo kraunamos mokinio galvon įvairios mokslo žinios, bet čia buvo daugiau dėmesio kreipiama į žmogaus auklėjimą, jo asmenybės ugdymą. Tą skirtumą aiškiai supratau, 1940 m. perėjus Kauno III-jon gimnazijon. VDG-ja mus auklėjo ir mokė, kad su pavergėju reikia kovoti mokslu, grožiu ir gėriu.

A. VALEISAITE

Pradedant ir baigiant mokslo metus, visi VDG-jos moksleiviai su savo mokytojais tvarkingoje rikiuotėje, su orkestru iškilmingai žygiuodavo Vilniaus gatvėmis į Sv. Mikalojaus bažnyčią, o po pamaldų atgal ta pačia tvarka į gimnazijos rūmus. Šiai eisenai gimnazija iš anksto atitinkamai ruošdavosi. Tai būdavo vienas iš mūsų viešų pasirodymų Vilniaus gatvėse, kuriuo mes, lietuviai, ypač didžiūdavomės, nes lenkai akylai stebėdavo mūsų ritimą, darnumą ir nepaprastai gerą orkestrą. Savo jausmams prieš prispaudą pareikšti kasmet turėdavome gerą progą gegužinių pamaldų metu didingoje Sv. Jono bažnyčioje, gaudžiant vargonams, ten giedodavom: "Marija, Marija, palengvink vergiją, išgelbėk nuo priešo baisaus". Man ir dabar, visa tai prisiminus, širdis nugarą nubėga, kaip įspūdingai tada bažnyčia vaidodavo kartu su mumis, lyg suprasdama, kas mūsų priešas. Storos bažnyčios sienos nesulaikydavo mūsų giesmės garsų — jie išsiverždavo į gatvę.

Per Sekmines į Vilnių suplaukdavo tūkstantinės lietuvių minios iš viso Vilniaus krašto Kalvarijų lankyti. Visa VDG-ja įsijungdavo į tą didingą procesiją, kuri prasidėdavo Sv. Mikalojaus bažnyčioje ir nusitęsdavo per kelis kilometrus Kalvarijų link.

Vėlinių dieną neorganizuotai, bet sutartinai lankydavome mūsų patriarcho dr. Jono Basanavičiaus ir kitų žymiųjų lietuvių, mokytojų bei draugų kapus. Ten sugiedodavome himną, už ką dažnai būdavome policijos išvaikomi, ar net suimami. Tai buvo vienintelės viešos progos mums drąsiai pasisakyti, kad esame lietuviai.

Visas kitas mūsų gyvenimas vyko VDG-jos sienose. Čia vykdavo ir visos kultūrinės mūsų pramogos. Turėjome gerą sceną, kurioje atsiskleidavo mūsų teatriniai sugebėjimai. Gimnazijos kieme vykdavo įvairių sporto šakų rungtynės. Didžioji gimnazijos salė buvo mūsų vidaus parodų aikštė. Turėjome mes ir laikraštėlį, kuriame išryškėdavo mokinių literatūriniai, žurnalistiniai ir dailės talentai.

Toks buvo mūsų pasaulis, visi sudarėme glaudžią šeimą. Net mūsų sargienė Skabienė buvo to pasaulio dalis. Jinai viską žinodavo, o jei mes ją supykindavome, tai ji ir šaukdavo, kad "mes jums diplomo neduosime!"

Atostogų metu būdavo smagu lankyti lietuviškus kaimus su vienu kitu lietuvišku uždaviniu.

VDG-ja Vilniaus krašto lietuviams buvo labai reikšmingas kultūros židinys.

Linkiu Chicagoje lietuviams vaikučiams, nemačiusiems Lietuvos, turėti panašią gimnaziją Chicagoje!

JONAS ŠALNA, gydytojas, 1941 m. baigė VDG-ją. Medicinos studijas pradėjo Vilniaus universitete, baigė 1949 m. Muenchen. Šiuo metu gyvena ir verčiasi gydytojo praktika Round Lake Beach, Ill. Dalyvauja Chicagoje lietuvių veikloje.

Tai įvyko seniai — 1933 metais. Aš buvau dar ne toks jau didelis, kad pajėgiau imtis sunkiųjų ūkio darbų, bet jau ir ne toks mažas vaikas, kad sėdėčiau vis tame pačiame pradžios mokyklos suolo. Mano laimė (o ne visi turėjo tokią laimę!), pradžios mokyklos mokytoja buvo mano teta. Tad ir buvo nutarta, kad aš mokysiuos trečius metus ketvirtame pradžios mokyklos skyriuje... Seniai jau buvau atmintinai išmokęs visus eilėraščius iš skaitymo knygos. Ką reikės mokyti trečius metus tame pačiame skyriuje?! Sunkus vargas okupuotame krašte sprendė visų likimą aiškiai, negailestingai ir vienodai.

Kartą rudenio, saulei besileidžiant, laukiau savo motinos, pareinančios iš turgaus šį sykį su pieštukais, sąsiuviniais ir knygomis. "Sūnau, nenupirkau tau nieko. Susitinkau žmogų, kuris man papasakojo apie Vilniaus lietuvių gimnaziją, jis pats joje mokėsi. Siųsiu ir aš tave mokyti į tą lietuvišką gimnaziją Vilniun". Mano likimas buvo nuspręstas, ir negaliu skystis, kad būčiau

J. ŠALNA

buvęs nuskriaustas. Tą naktį nemigau. Minčių mintys liejos, pynėsi, baugino. Tada dar nesupratau, kokios reikšmės turės tas mokslas žiburus mano ir tūkstančių kitų gyvenime. Tik žinojau, kad įvyko kažkas nepaprasto, nelaukto, nekasdieniško...

Po kelių savaičių traukinys nešė mane į naują gyvenimą, o kartu su manimi nešė ir šimtus kitų — dalį tautos, kuri turėjo laimės žengti pirmyn.

Daug metų prabėgo nuo tos laimingos, mano gyvenimą apsprendusios dienos, o VDG-ja — tas pirmasis lietuviškas mokslo žiburas — atšventė 50 metų sukaktį. Tebūnie amžina Viešpaties palaima tai šventai ugniai, kuri buvo įžiebta ne tam, kad užgesytų, bet kad visada šviestų kiekvienam lietuviui!

Malonu būtų atsiminimų pynę iš Vilniaus VDG-jos tęsti toliau. Tiesa, bendrų pergyvenimų vaizdai kartotųsi, tačiau jie būtų kiekvieno kitaip atvaizduoti, ir juose vis švysteltų nauji veidai, skirtingi įvykiai, kitaip atmintin įsitrėję pergyvenimai. Deja, netikėtų jais perkrauti "Draugo" kultūrinio priedo puslapių. Tegul tų atsiminimų pluoštas, nukėlęs mus į mielą, kad ir vargingą praeitį, paragina dažną Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos auklėtinį neužmiršti plunksnos ir vienu ar kitu būdu įamžinti tą aplinką ir tuos laikus, kada buvo vargta, džiaugtasi ir kovota, siekiant mokslo ir bręstant tauriais lietuvišiais amžinoje Lietuvos sostinėje — Vilniuje.

Marija Sirtautienė

BAŽNYČIOS SUSIRINKIMAS IR ŠVENTAS RAŠTAS

Dekretą "Dei Verbum" paskelbus

J. M. VENCKUS, S. J.

Šv. Raštas buvo mūsų švie- suomeni, profesionalams, gam- tininkams, medikams ypatingu būdu raktis akys. Mes katali- kai visados jautėme pareigą ap- ginti Bažnyčios pažiūras ir pa- galiau priėjome prie tokio nusi- statymo, kad jau nebesiginė- davome, nes manydavome, kad vis tiek tų klausimų neišsime. Prie tokių neišsime klausimų priklausė pirmieji Genėzės per- skyrimai, kur kalbama apie pa- saulio sutvėrimą ar sukūrimą. Visi žino, kaip Šv. Raštas kal- ba apie tą sutvėrimą, būtent, kad tai įvyko per šešias dienas. Tuo tarpu geologija atranda, kad tas procesas jau nebuvo toks paprastas. Geologija pada- lija žemės vystymąsi į kelias eras, tos eros padalytos savo ruožtu dar į periodus, o perio- dai į epochas. Toks žemės pro- cesas tęsėsi milijonų milijonus metų. Jau ir patys katalikai mokslininkai teigė, kad Šv. Raš- to dienas nereikia imti griežtai tiesiogine prasme.

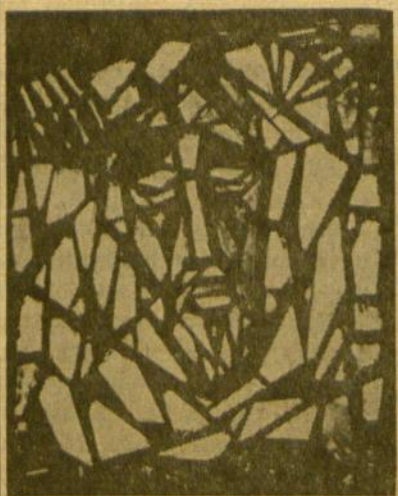
Grįžtant prie Galilėjo

Kita Šv. Rašto vieta plačiai nuskambėjo pasaulyje, palikda- ma istorijoje daug pagiežos, pik- tumo ir pajuokos. Tai buvo tas garsus Galilėjo procesas. Susi- kinto Galilėjas, garsus mokslin- ninkas su inkvizicija, su tuo garsiu Sanctum Officium, kurį neseniai Paulius VI, Vatikano antrajam Bažnyčios susirinki- mui prašant, pertvarkė ir net jo vardą pakeitė. Susikinto dėl labai paprasto sakinio, kurį kiekvienas gali pasiskaityti Jo- zuės knygoje, 10 persk. 12 ir 13 eilutėje. Jozuė ten prašo Dievą sustabdyti saulę, kad žydai tu- rėtų laiko nugalėti savo priešus karo lauke. Saulė ir sustojo. Taigi pagal Šv. Raštą išeity, kad saulė sukasi aplink žemę. O Galilėjas įrodinėjo, kad žemė sukasi, o ne saulė. Galilėjas bu- vo genijus ir kaip genijus jis yra brangus, bet kaip žmogus jis buvo sunkaus charakterio. Galilėjas neturėjo akademinio laipsnio, nebuvo pasipuošęs dak- taro garbe ir niekados nepralei- do progos pasijuokti iš visokių daktarų togy, vadindamas jas skudurais. Už tai daktarai visa širdimi nekenė Galilėjo. Galilė- jas gi nebuvo vedęs, bet gy- veno su viena moterimi ir turė- jo tris vaikus: dvi mergaites, kurios buvo vienuolės, ir sūnų, kuris savo tėvui pridūrė nemaža bėdos. Reikia stebėtis, kaip uni- versitetas ir inkvizicija nieko mokslininkui už tai nedarė. Tai- gi ir tada buvo daug toleranci- jos, nežiūrint, kad aplinkuma universitete ir visuomenėje Ga- lilėjui buvo gana nepalanki.

Netruksta ir anekdotų apie patį Galilėją. Galilėjas vieną kartą klausia savo draugo: "Ar galima mergaitę bučiuoti, kurią jis myli?" "Žinoma, kad gali- ma", atsako draugas. "Bet ar nesupyks?" klausia toliau moks- lininkas. "Tada bučiuok dar dau- giau, kad mergaitė tau atleis- tų", pamoko Galilėją draugas. Jo viena duktė, vienuolė, buvo nepaprastai gera savo tėvui, nes ji tikrai jo galilėjosi, kai jos mo- tina paliko Galilėją ir iškėdė už kito. Duktė taipgi žinojo, kad jos tėvas buvo daugelio vadinamas "heretiku". Duktė vienuo- lė prikaltė, kad tėvelis turi eiti pas šv. Antaną (nes visai netoli gyvena nuo Paduos), nu- rodė, kiek poterių sukalbėti, kiek kartų aplink altorių eiti, jį paleisti ir bučiuoti. Galilėjas vis- ką atliko, kap duktė pamokė. Galilėjas buvo katalikas ir mi- rė kaip geras katalikas.

Vienu metu Galilėjas buvo la- bai aukštoje pagarbėje. Galilė- jas Vatikane buvo kaip savo na- muose. Popiežius buvo didelis humanistas, mokslininkas. Ka- žin kas popiežiui buvo dovano- jęs puikų optikos aparatą, ku- rio niekas nemokėjo naudoti. Popiežius parodė jį Galilėjui. Galilėjus buvo išradęs teleskopą, todėl jam ir čia nebuvo jokios problemos. Malonu būtų buvę stebėti, kaip tie dideli žmonės su ekstazės džiaugsmu žiūrė- jo per mikroskopą į plauką, vabzdžius ir pan. Buvo linksmi kaip vaikai, gavę gražų žaislą. Galilėjas panaudojo progą ir paprašė popiežiaus: "Šventasis Tėve, leisk žemei sukis aplink saulę".

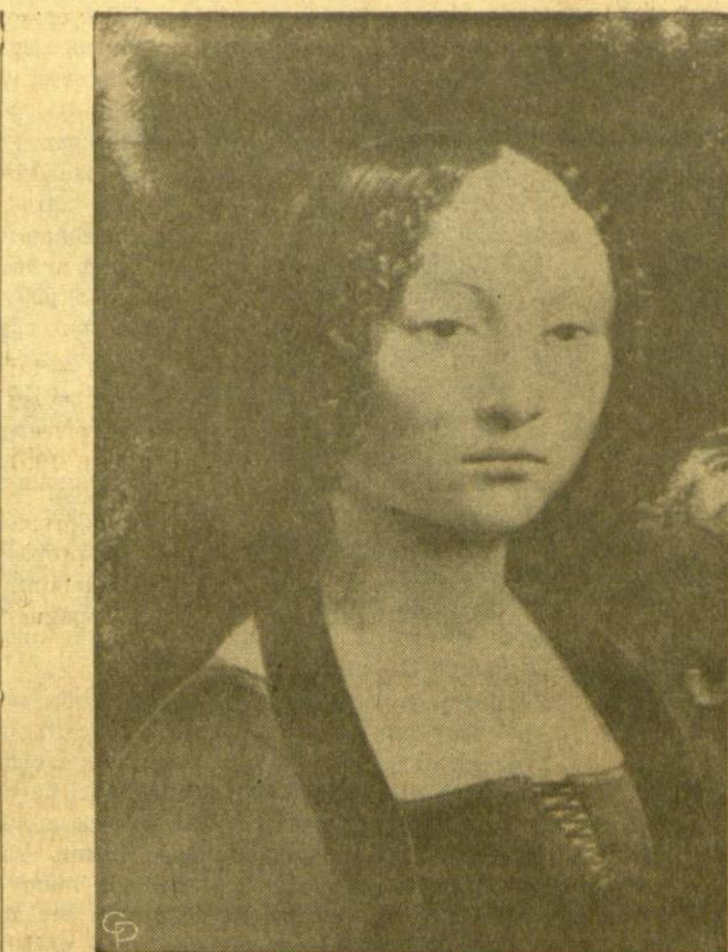
Bet popiežius pats tų dalykų nesprenžė, pavedė juos teolo- gam. Kard. Robertas Bellarmi- nas, jėzuitas, didelis mokslin- kas, kuris irgi buvo šioje byloje patarėju, patarė Galilėjui pri-

Br. Jemelienė Sv. Veronikos skara (skaldyto stiklo vitražas lie- tuvių dailininkų parodoje Čiurlio- nio galerijoje, Chicagoje).

statyti savo teoriją kaip hipo- tezė, tada nebūtų jokių sunku- my.

Tačiau nemalonias daly- kas įvyko dėl vienos knygos, ku- rią Galilėjas parašė, dėl taip va- dinamo "Dialogo". Jame yra visokių sistemų atstovai. Ir ten yra toks Simplicius. Ir tas ne- laimingas Simplicius tarpe moks- lininkų kalba labai nemokslis- kai. Ir kalba tais pačiais žo- džiais, kaip popiežius ir kardi- nolai. Jis tą knygą, prieš spaus- didinamas, turėjo parodyti kardi- nolams. Tie cenzoriai ją perskai- tė ir draugiškai Galilėjui pasakė, kurias vietas turėtų pataisy-

Siūloma 6 milijonai dolerių už šį Leonardo da Vinci tapytą Genevra di Beni portretą. Jis yra Lichtensteino prince Pranciškaus Juozapo II nuosavybė. Paveikslą nori nupirkti Los Angeles meno kolekcionie- riai, bet ir Kanados valstybinė galerija Ottawoje siekia to paties.

ti. Galilėjas prižadėjo. Bet koks buvo visų nustebimas, kada ta knyga pasirodė spaudoje visiškai nepataisyta. Galilėjas užga- vo Šv. Tėvą. Ir visi tie cenzo- riai ir kai kurie valdininkai bu- vo nubausti, atstatyti ir griežtai išbirti. Be abejo, Galilėjo elge- sys buvo labai negudrus ir la- bai netaktiškas, jis visiškai be reikalo užgaidinėjo žmones, ku- rie jam buvo palankūs, kurie tikrai Galilėjui, kaip mokslin- kui, dar be to italui, savo tau- tiečiui, nebūtų užsukę inkvizici- jos mašinos, tuo labiau, kad Romos inkvizicija nebuvo tokia griežta kaip Ispanijoje, o Fran- cūzijoje ir Vokietijoje inkvizici- ja visiškai neturėjo reikšmės, nes tautos, kurios nenorėjo ink- vizicijos, jos ir neturėjo. Koper- nikas dar prieš Galilėją mokino, kad žemė sukasi apie saulę, o ne atvirkščiai, tuo pakeisdamas Ptolomėjo sistemą. Kopernikas įteikė savo knygą popiežiui, ku- ris visai nieko prieš tai neturė- jo, kad žemė sukis aplink sau- lę. Galilėjas padarė klaidą, į sa- vą žemišką teoriją įveddamas Šv. Raštą ir tuo išprovokuoda- mas Bažnyčios autoritetą. Koper- nikui sekėsi geriau, mat — jame netekėjo karštasis italų kraujas.

Trečiasis klausimas, kuris Ro- moje ilgai nebuvo palankiai pri- imtas, tai evoliucijos klausimas. Ir tas kivičias tarp mokslo ir religijos tęsėsi iki pat Pijaus XII laikų. Dabar Pierre Teil- hard de Chardin jau visą visatą

pavertė į evoliuciją, įveddamas dar naują evoliucijos rūšį, taip vadinamą "psychosocialinę", ku- ri atidaro visiškai naujas per- spektyvas. Ir Vatikano antrasis Bažnyčios susirinkimas nieko prieš tai neturėjo.

Dabartinė padėtis

Dekretas "Dei Verbum" paša- lino visas sunkenybes, kurias mokslininkai turėdavo. Doku- mentas nurodo kai kuriuos prin- cipus. 1) Reikia žiūrėti, kokį tikslingumą pats šventosios kny- gos autorius norėjo pasiekti. Pvz. Lukas (7 skyr. 2 ir sek. eilutė) rašo: "Šimtininkas, pa- gonis, siūnė pasiuontinius pas Kristų, kad išgydytų jo tarną, o Matas sako, kad pats šimti- ninkas prašė Kristaus ateiti (Mt. 8 skyr. 8 ir sek. eilutės). Reiškia, Matui nesvarbu, kas prašė, ar pats šimtininkas as- meniškai, ar per tarną, bet tik kad Kristus ateitų ir išgydytų. 2) Reikia atsižvelgti ir į šv. knygos literatūrinę formą (gen- re). Jeigu knyga yra didaktinės formos, tai autoriui nesvarbu istorinė precizija. Dekretas įve- dė labai svarbų ir reikšmingą pakeitimą. Iki šiol vis buvo kal- bama apie Šv. Rašto "neklaidin- gumą" (lotyniškai "Inerrantia"). Dabar bus kalbama apie Šv. Rašto "tiesą" ("Veritas"). Šv. Raštas visados sako tiesą, sako tokioje formoje, kokią au- torius laiko tinkama. Gal kar- tais dėl giles praeties pati to- kia forma mums nėra šiandien artima. Mes visa tai moderni-

koje formoje gal šiandien kitaip pasakytume. 3) Dekretas jau visiems laikams nusprendė, kad niekas nieškotų Šv. Rašte gam- tamokslis, o taipgi nieškotų Oriento istorijos, nors be jokios abejonės Šv. Rašto istorija daug aukščiau stovi, negu tų pačių laikų Babilonijos ir Asirijos ir kt. Dekretas įsakmiai pabrėžia, kad Šv. Raštas nieko nenori dau- giau pasakyti, tik pamokyti, tik parodyti, kaip Dievas, laikams bėgant, žmonijai apsieikšdavo r kokia buvo Dievo ir žmonijos santykių istorija. Nors Šv. Raš- te apstu žydų tautos istorijos, bet ji yra drauge ir šventa is- torija, kadangi pats Dievas sa- vo ypatinga Apvaizda šią tau- tą globojo, nors ir bausdamas už nuodėmes bei nusikaltimus (o jų būta nemaža), bet ir at- leisdamas, dovanodamas, mylė- damas. Istorijai įvykiai Šv. Raš- tui yra lyg ir proga pamokyti žmoniją šventumo keliu. Taigi visas, ką Šv. Raštas rašo, yra tiesa, tam tikslui, kuriam jis yra rašomas, t. y. pamokyti žmoniją eiti amžino išganymo keliu. Žydų tauta yra čia taipgi vienas žmonijos tipas.

Šitas Vatikano dekretas "Dei Verbum" yra laikomas labiau- siai vykusiu. Dabar niekas ne- gali sakyti, kad mokslas ir ap- reiškimas nėra suderinami, kad Šv. Raštas priešinasi gamta- mokslui ir pan.

Apie grožį mene

(Atkelta iš 3 psl.)

būdas patenkinti mūsų percep- ciją. Buvo pastebėta, kad mū- sy percepciją galima patenkinti net ir tada, kai gamtinė for- ma yra sugriauinama. To dar negana. Pasirodė, kad ją gali- ma visiškai pašalinti ir grožio sensaciją sukelti bereikšmėmis formomis. Mūsų estetinė percepcija, nors gimusi iš gamtinės for- mos ir jos įtakoje išsivysčiusi, pasirodė turinti visai neprikla- somus nuo išorinės gamtos sa- vus reikalavimus; ir jos reika- lavimų patenkinimui gamtinė forma pasirodė esanti nebūtinai reikalinga. Gamtinės formos buvimas ar nebuvimas meno kūrinį yra, estetiškai požiūriu, neutralus dalykas.

BANGA
TV - Radio - Stereo
Pardavimas ir taisymas
2649 W. 63rd Street
Tel. - 434 - 0421
P. Rudėnas — K. Šimulis

CHICAGOS MOTERYS MENININKES

(Atkelta iš 2 psl.)

Janiną Marks ir Mariją Amb- rozaitienę įsidėmęs grafikos mė- gėjas, gerai išstudijavęs jų smulkius ir patrauklius grafi- kos darbus. Reginos Jautokaitės grafika "Prie koplytėlės" užims žiūrovui mažiau laiko, nes ji ke- liais stambiais brūkšniais išgau- na norimą nuotaiką. Vanda Ba- lukienė patrauks portretų mė- gėjus su rimtai pozuojančiu po- nios D. M. atvaizdu. Taip pat žiūrovas išvys Vitos Černienės dekoratyvinius ornamentus, Ni- jo Baniene su apelsinisku "Apelsinų sodu", Dalios Ance- vičienės gamtos vaizdus, kaip jau patys paveikslai sako "Rau- donuosius medžius" ir šaltuo- sius "Kalmus". Zita Sodeikienė geriausiai išsiskiria jai charak- teringais, sujungtais pailgiais apskritimais, išgaudama žmonių figūras "Draugo mirtyje". Giedrė Žumbakienė yra charakterin- ga savo spalvotais emalio dar- bais. Jos abstraktinėse fantazi- jose regime tamsiai žalių ir mė- lynų spalvų žaismingus ratus,

papuoštus raudona ir geltona spalva.

Garsus rusų rašytojas L. Tols- tojus sako, kad menas nėra amatas, bet perdavimas meni- ninko vidinių išgyvenimų. Visus šiuos vidinius menininkų išgy- venimus meno mėgėjas galės įvertinti tikrai atsilankęs šioje parodoje. O šių meno kūrinių įvertinimas priklausys nuo pa- ties žiūrovo meniško skonio, me- no pažinimo bei jo išgyvenimo.

Paroda atdara šiandien nuo 1 val. iki 9 v. v., o rytoj (pas- kutinę dieną) sekmadienį nuo 11 v. iki 9 v. vak.

Sacred Heart School
RESIDENT SCHOOL
FOR BOYS
Grades 4 Through 8
Conducted by
BROTHERS OF THE SACRED HEART
Modern fireproof building.
Large campus.
ANDOVER, MASS.
Please mention this paper.

DIVIDEND CHECKS MAILED
QUARTERLY ON INVESTMENT
SAVINGS ACCOUNTS

4 1/2%

We Invite
Your Savings

ST. ANTHONY
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Joseph F. Gribauskas, Exec. Secy.
1447 SO. 49th CT. • CICERO, ILLINOIS 60650
HOURS: MON. 9-8; TUES., THUR., FRI. 9-5; SAT. 9-1; WED. CLOSED
PHONE 656-6330

Restoranas Neringa
LIETUVISKI IR AMERIKONISKI
VALGIAI
Atdara kasdien nuo 11 v. ryto iki 8
val. vakaro.
2632 West 71st St.,
Telef. — 778-9359
Sav. Teresė Karvelaitė — T. J. Agular

PRISTATYMAS NEMOKAMAI

ROCHKES MEDICAL ARTS
3213 W. 63rd Street
Tel. WA 5 - 4787

REMBLAKES ROCHKES APOTHECARY
2421 W. 63rd Street
Tel. HE 4 - 1500

DIABETINIS MAISTAS IR GAMINIAI
Mes patefionuosime jūsų gydytojų.

MARQUETTE PARK -- AMERIKOS LIETUVIŲ SOSTINĖJE

CHICAGO SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVENUE

CHICAGO, ILLINOIS

TEL.: GR 6 - 7575

CHICAGO SAVINGS AND LOAN BENDROVĖ, viena tarp žy- mesniųjų krašto finansinių įstaigų, aptarnauja šios apylinkės gyventojus pavyzdinčiai, saugiai ir pelningai jau virš 41 me- tus, visada prisilaikydama saugumo ir išmokėdama, palygi- namai, aukštą dividendą. Mes nesiverčiame tapti pačia di- didžiausia bendrove, bet stengiamės būti stiprūs finansškai ir teikti pačius geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir sko- linimo nariams.

Mes bendradarbiaujame su vietinėmis lietuvių organizaci- jomis, noriai prisidedame darbais ir finansais, kad galėtū pa- siekti geresnių gyvenimo sąlygų. Kviečiame visus taupymo ir paskolų reikalus kreiptis į Chicago Taupymo ir Skolinimo Bendrovę, išaugusią į virš \$53,500,000.00 turto įstaigą.

JOHN PAKEL, direktorių tarybos
ir bendrovės prezidentas

ŠTAI NARIAMS TEIKIAMAS MŪSŲ PILNAS PATARNAVIMAS

- Insured Family Savings
- College Bonus Savings
- Christmas Club Savings
- Vacation Club Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- All Types of Insurance

- Sell and redeem U.S. Bonds
- Safety Deposit Boxes
- Free Community Rooms for your organization meetings. (Free Coffee)
- Cash checks and pay all family bills with our special

- money order checks. No service charge to members
- U.S. Postal Stamps Machine Service
- We sell Travelers Checks
- Save-by-mail Kits
- Notary Public Service

- Two Large Free Parking Lots
- Free Theatre tickets two Saturdays monthly for your children and mothers
- Christmas party with gifts to College Bonus Members

PATOGIOS VALANDOS:

MONDAY 12:00 P.M. — 8:00 P.M.
TUESDAY 9:00 A.M. — 4:00 P.M.
WEDNESDAY Closed All Day
THURSDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
FRIDAY 9:00 A.M. — 8:00 P.M.
SATURDAY 9:00 A.M. — 12:30 P.M.

VIOLETA IR OLIMPIJA

Sutrumpintas ir sulietuvinas universitetinis darbas
"La courtisane chez Dumas et chez Augier"

JOLITA KAVALIONAITE

1.

Violeta Valery ir Olimpija Taverny — pagrindiniai A. Dumas "Damos su kamelijomis" ir E. Augier'o "Olimpijos vestuvių" personažai. Ir Violeta (vardas paimtas iš Traviatos. Dumas romane ir dramoje ji — Margarita Gauthier), ir Olimpija yra kurtizanės.

Kas yra kurtizanė? Tai moteris, išsiskirianti iš kitų elegancija, manieromis ir laisvu elgesiu. Ji, kurtizanė, kaip ir kiekvienas psichologinis charakteris, kaip nusikaltėlis ir šventasis, keliauja per žmonių istoriją nuo pat seniausių laikų. Ją sutinkame Biblijoje, antikinėje Graikijoje, Romos imperijos laikais — ligi pat šių dienų.

Prancūzijoje po Didžiosios revoliucijos kurtizanės charakteris pasikeičia — ji pasidaro daug patrauklesnė, jų skaičius padidėja, ir kurtizanės klausimas virsta visuomenės rūpesčiu — socialine problema, kuri pagaliau atsispindi ir literatūroje.

Ši problema sprendžiama literatūrinėje plotmėje ir A. Dumas, ir E. Augier'o dramose. Nors A. Dumas ir E. Augier gyvena tuo pačiu laiku ir jų dramų pasirodymą scenoje skiria tik trejų metų tarpas, tačiau jų kūriniai ir ypač pagrindiniai jų personažai — Violeta ir Olimpija — labai ir daug kuo skiriasi. Pirmiausia skirias jos savo dvasinę struktūrą, situacijomis, kuriose jos veikia, ir pagaliau pačių dramaturgų šios problemos samprata bei jos traktavimu.

Pažymėtina, kad abu kūriniai yra teziniai: ir A. Dumas, ir E. Augier'ui rūpėjo moralinis bei socialinis kurtizanės įtakos gyvenimui aspektas. Tačiau abiejų dramaturgų tikslas skirtingas, dar daugiau — priešingas. A. Dumas savo kūrinyje kritikuoja visuomenę, jos papročius. Jis, prancūzų literatūros istoriko R. Lalou žodžiais, skelbia meilės šventumą, vyro ir moters lygybę ir smerkia veidmainiavimą ir melą, paslėptą po padarumo kauke. Gal būt, reikėtų sutikti su kai kurių kritikų teigimu, kad A. Dumas "Damos su kamelijomis" drama norėjęs atstatyti savo motinos garbę: jis buvo gimęs iš nelegalios santuokos ir dėl to daug gyvenime kentėjęs.

Šiuo atžvilgiu visiškai kitokia padėtis buvo "Olimpijos vestuvių" autoriaus. E. Augier'o gyvenimas buvo laimingas, ir jis neturėjo jokio pagrindo kuo nors kaltinti visuomenę. Tad savaime suprantama, kodėl jis savo kūrinyje gina šeimą ir jos tradicijas.

2.

Violeta — kurtizanė, kurios meilė ir kančia atstato gerą jos vardą ir moraliniu atžvilgiu iškelia ją aukščiau už tos rūšies moteris. Ji dėl savo grožio ir ištaigingo gyvenimo turi daug garbintojų. Tačiau visa tai jos nepatenkina, ir ji jaučia, kad toks gyvenimas neturi prasmės. "Nuo pat pirmojo veiksmo, — sako F. Sercey savo veikale Quarante ans de theatre, — jaučiam, kad visa tėra tik noras paslėpti ją kankinančią tuštumą". Pagaliau pasitaiko progą išsigelbėti iš vienatvės ir įprasmiti savo gyvenimą: ji pamilsta ją įsimylėjusį garbingos šeimos jaunuolį Armand Duval (operoje Alfredas). Tačiau jos meilė k'lni, tyra ir neegoistiška, ir ji neskuba pasinaudoti progą. Atvirkščiai, ji pataria savo mylimajam palikti ją, pamilti ir vesti kitą moterį.

Galų gale Violeta sutinka,

kad "likimas iš jos padarytų tai, ko jis nori". Tačiau ir dabar ji nieko nenori iš savo mylimojo ir visa, ką tik ji turi, parduoda, kad galėtų gyventi su savo mylimuoju nuošalioje kaimo vietovėje. Gi tada, kai mylimojo tėvas prašo ją palikti sūnų, Violeta pasiaukoja: ji palieka, kenčia ir miršta vienatvėje.

Pagrindinis Violetos sielos bruožas — meilė. Ji kenčia ir visa paaukoja savo mylimajam. Jos meilė, kančia ir mirtis iškėlė ją aukščiau už tą visuomenę, kuri ją atmetė, ir įprasminą jos gyvenimą. Violeta, F. D'Armand (Le theatre francais) žodžiais, priklauso prie tų žmonių, apie kuriuos Išgaitytojas yra pasakęs: "Daug nuodėmių jiems bus atleista, nes jie daug mylėjo".

3.

Visiškai kitoks yra E. Augier'o dramose vyriausiasis personažas — Olimpija. Ji čia tarnauija labai ryškiai tezei įrodyti: kurtizanė yra pavojinga visuomenei, ji gresia patiems visuomenės struktūros pagrindams — šeimai.

Pats autorius sako, kad kurtizanė jau įėjo į visuomenę pro duris, kurios ligi tol jai buvo uždarytos. Dabar ji vežiojama atidengtose karietose, sėdi pirmose teatrų ložėse. Jai pagaliau net pavyksta iškelti už garbingų šeimų sūnų, įsiveržti į jų namus ir sugriauti jų židinio laimę.

Tokia yra E. Augier'o dramose Olimpija, kuriai duris į garbingos visuomenės pasaulį atidaro markizas de Puygiron — jis ją veda. Tačiau Olimpija nepajėgia pakilti virš savo luomo moterų lygio. Ji net nesugeba būti laiminga. Ji nemylė savo vyro, ir jai su juo nuobodu. Žodžiu, kurtizanė visuomet lieka kurtizane. Autorius palygina ją su antimi, kuri visuomet, net ir tarp gulbių, tėra tik antis, kuri ilgisi savo nešvaraus tvenkinio ir į kurį ji pagaliau grįžta.

Olimpijai niekas nėra svetima, kas žema: egoizmas, klaida, melas. Ji, siekdama savo tikslo, yra viskam pasiruošusi: sugriauti savo vyro laimę ir savo svainės ateitį. Tačiau, jeigu jai naudinga, ji sugeba apsimesti garbinga. Pati apie save Olimpija sako: "Aš kalbėjau apie įstojimą į vienuolyną, o jis paprasė mano rankos, ir aš sutikau".

Netrukus naujoji aplinka pradeda Olimpiją slėgti: jai nuobodu, ji vis stipriau ir stipriau "ilgiai purvo". Pagaliau jos gyvenimas baigiasi absurdiška mirtimi — ją nušauna jos uošvis, — kuri baigia galutinai "įrodyti" E. Augier'o "anties tarp gulbių" tezę.

4.

Violeta ir Olimpija yra du skirtingi teziniai dramų tipai. Psichologiniu atžvilgiu jos nėra įtikinančios. Visa "Damos su kamelijomis" aplinka ir situacijos yra per daug romantiškos, Violetos charakteris schematiškas. Olimpija yra dar mažiau suprantama. Ji — tikra tezinė antis. Gi tezę nėra laimingas literatūrinio kūrinio elementas.

Tačiau šiandien, kai E. Augier'o dramose Olimpija tėra žinoma tik kiek arčiau su prancūzų literatūra susipažinusiems, Violeta, lydimą Verdi muzikos, keliauja per pasaulį, kuris atleidžia jai nuodėmes dėl tyros jos meilės ir gilių kančios.

Sulietuvino V. K.

Iš parodos 67 meno galerijoje, Chicagoje
R. Seibutyte Natimortas

"KRITIKUOKITE TIK TAI, KĄ MES NURODYSIME KRITIKUOTINO" ...

Vėl veržiami rašytojų pančiai Sovietijoje

Tokį įspėjimą Kremlius paskelbė Sovietijos rašytojams. Taigi, jau praėjo tos atlydžio dienos, kada Aleksandro Solženycino novelė "Viena Ivano Denisovičiaus gyvenimo diena" 1962 m. net pačios "Pravdos" buvo sulyginta su Tolstojaus darbais. O toji novelė, kaip žinome, buvo apie gyvenimą priverčiamojo darbo stovyklose Sibire.

Neseniai praėjusiam 23-čiajam komunistų partijos kongrese — šioje srityje ratas buvo atsuktas visiškai kita kryptimi. Šiame kongrese vėl buvo labai griežtai pasisakyta prieš šitokios rūšies ir tokių temų literatūrą, pavadinant ją tiesiog "literatūra" kabutėse. Girdi, tokios knygos anaipol nieko gero neduoda, o jos tik iškreipia "mūsų gyvenimo realizmą" ir "komplikuoja organizacinę bei politinį darbą", kurį yra užsiėmusi vykdyti komunistų partija.

Šitoks pabrėžtinai pranešimas 23-čiajam partijos kongrese buvo pavestas padaryti Ivanui I. Bodyjului, Maldavijos komunistų partijos pirmajam sekretoriui. Na, jis ir "išvanojo" novelės "Viena diena" autorių Solženyciną, o taip pat ir žurnalą "Novy Mir", kaip pirmąjį, tą novelę atspausdinusį.

Vakary pasaulio spaudos žiniomis, tai buvusi viena iš piktesniųjų kongreso atakų prieš Sovietijos rašytojus. Žinoma, prieš tuos rašytojus, kurie nesiderina prie partijos linijos ir prie jos "neklįstančių nurodymų". Ešą, Sovietų Sąjungoje nėra tokių blogų dalykų, apie kuriuos reikėtų rašyti net literatūrinius kūrinius. Jei kas blogesnio pasitaikys, girdi, partija nurodys apie ką rašyti ir kaip rašyti... Komunisto Bodyjulo kalba ištisai buvo išspaudinta "Izvestijose", vyriausybės laikraštyje.

Teko šiame kongrese ne vien "liberalams" rašytojams, bet ir tokio paties matavimo dailininkams, eksperimentuojantiems su darbus kitokiame formose ir siekiantiems didesnės laisvės bei nukrypstantiems nuo partijos doktrinos ir iškreipiantiems "socialinį realizmą", kuris ilgus metus Sovietijoje išbuvo labai "madoj" ir niekad, ešą, nepakenkė komunizmui. Tam reikalui 23-čiajame partijos kongrese buvo pašvestos beveik pirmosios penkios posėdžiavimo die-

nos. Tik po to — jau buvo nukrypta į komunistinės Kinijos politikos kritiką, nors ir tada dar vis protarpiais buvo užkabiniami rašytojai, o kartais ir dailininkai. Jie, mat, atrode, pavojingiausi. Gal net pavojingesni už "kinus revizionistus"...

Solženycino literatūrinis darbas, kaip žinome, pirmiausia 1962 m. buvo paskelbtas žurnale "Novy Mir", žinoma, tik po to, kai mėnesinio leidinio redaktorius Aleksandras Tvardovskis gavo aprobatą iš paties anuometinio partijos "boso" ir vadinamo premjero Nikitos Chruščiovo. O anas vis dėlto tokį sutikimą davė.

Toji Solženycino novelė — tai buvo atpasakojimas nedorybių ir sadizmo staliniskose priverčiamojo darbo stovyklose 1951 metais. Toji tema tada labai tik anuometinio Sovietijos premjero Chruščiovo pradėtai propagandai suniekti ir sunaikinti "Stalino ir stalinistų propaguatą asmens kultą".

1963 m. Chruščiovas išgyrė Solženycino novelę, tuo pat metu skelbdamas menininkams karą už puoselėjamas modernaus meno tendencijas. Mat, tos tendencijos nieko bendro neturėjo su Stalino nužeminimu...

Gi 1964 m. partijos vadovų tarpe Chruščiovas, iškeldamas rašytojo nuopelnus, pasiūlė Aleksandrą Solženyciną pristatyti kandidatui Lenino premijai gauti. Tuo tarpu pats Solženycinas savo prigimtini net nebuvo rašytojas - beletristas. Jis pasidarė tokiau tik iš reikalo, pagavojęs ir kurį laiką pats atkėntėjęs Stalino darbo stovykloje, o paskiau, nutaikęs progą, tai aprašė literatūrine forma. Šiaip gi Solženycinas yra gimnazijos matematikos mokytojas, dirbęs savo darbą nedideliame Riazanės apylinkės mieste.

Chruščiovui kritus, krito ir Solženycino garbė, o kartu ir visų tų kūrėjų, kurie siekė vienkios ar kitokios laisvės kūryboje, norėdami laimėti bent kiek liberalesnę situaciją literatūroje. Dabartinių partijos vadovų akimis toks "liberalėjimo laipsnis"

Tik per 10 dienų...

trumpam vasaros sezonui ir už labai papigintą kainą siūlome ypatingai gerus ir praktiškus siuntinius, kurie pristatomi į Lietuvą oro paštu laike 10 dienų.

Šie taip praktiški ir reikalingi siuntiniai suteiks Jūsų artimiesiems malonią staigmeną ir netikėtą paramą, tad nepraleiskite šią retai pasitaikančią progą ir pasinaudokite šiuo mūsų specialiu pasiūlymu.

Mergužėlė (01).

Itališkas labai populiarus lietpaltis, vilnonė kostiumai arba vasariniam paltui medžiaga, 4 jarda gelėtos šilkinės suknelės medžiagos, 1 nailono skarelė, 1 šilkinė labai graži gelėta skarelė, 2 poros geriausių nailono kojinių, 1 nepermatomo nailono bliuskutė.

Kaina \$65.00.

Bernužėlis (02).

Nailoniniai spalvoti arba balti viršutiniai marškiniai, 1 telyno kaklaraištis, vilnonė vasariniam kostiumui medžiaga, arba juoda kostiumui medžiaga, 1 specialus labai stiprus Itališkas lietpaltis, viena pora nailono kojinių su 6 mėnesių garantija, 1 be rankovių su kostiumu dėvimas megztukas.

\$65.00.

Jungtinis Mergužėlės ir Bernužėlio siuntinys kainuoja tik \$120.00.

Tebesiučiami mūsų anksčiau skelbtieji, didelio pasisekimo turėjusieji siuntiniai: V-3 — 10½ jardo angl. viln. medž. trims kostiumams už 55 dol.; P-3 — 9 j. trims paltams viln. angl. medžiagos už 60 dol.; N-4 — 16 jardų nepermatomo nailono gražiausių raštų 4 suknelėms už 45 dol.; ir M-13 vertingas augšto kaloriteto maisto siuntinys 22 lbs. už 30 dol.

Prie visų išvardintų siuntinių galima pridėti pageidaujiamų dovanų iš mūsų katalogų arba Jūsų pačių supirktų prekių. Jūsų pačių siuntinius išskyspedijuojame iš Londono tik už 12 dolerių, plius faktinis Sovietinio maito išlaidos. Tokius siuntinius galite mums siųsti žemiau nurodytu adresu pažymėdami mūsų tranzitinio sandėlio ženklą: B. O. 11690/64.

BALTIC STORES LTD.

421, Hackney Road

London, E. 2.,

Great Britain

Seniausia šioje srityje Lietuviška firma. Garantuotas ir gavėjo parašu patvirtintas pristatymas per 3-4 savaites. Visos siuntų registruotos ir apdraustos.

Atstovai: L. Venckus, 7030 Talman Ave., Chicago, Ill., tel. 436-0494; Gaiva, 3570 W. Vernor, Detroit, Mich.; ir A. Kusinskis, 124 Park Str., Sudbury, Ont., Canada.

Vilų pirkimo, nuomavimo taip pat ir dėl visų kitų reikalų Ispanijoje, prašome kreiptis į mūsų atstovą ten: Palanga Properties, Ltd., 24 Calle Monasterio de Poblet, Comarruga, Prov. de Tarragona, Espana.

jau prašoka partijos galimas leisti normas.

Jau 1965 m. pradžioj "Viena diena" buvo kritikuojama (dėl tos novelės "negatyvių efektų jaunimui"). Ją kritikavo G. Jegoričevs, Maskvos komunistų partijos šefas. Bet tuomet kiti dar galvojo, kad, ko gero, tai buvo padaryta tik "tarp kita ko" — lyg ir nelabai rimtai. (Betgi partija jokio mažiausio žingsnelio nedaro be reikalo...) Po Jegoričevs kritikos, tarytum reakcijos vardu, buvo vėl atsieliejęs ir Tvardovskis, "Novy Mir" redaktorius, jog jis planuojąs paskelbti ir daugiau Solženycino literatūrinių darbų, nes tas matematikos mokytojas, girdi, turįs mintyse dar daug panašios srities temų.

Deja, po to tik labai trumpu- tē jo noveliukė — politinis galbėlis, apie muziejaus prižiūrėtoją centrinėje Rusijoje — tepasirodė "Novy Mir" mėnraštyje. Po šių kongresinių atakų dau-

giau panašios rūšies darbų, kaip matyt, sovietinėj spaudoj vargu ar pasirodys. Žaidimą laimėjo konservatyvūs sparnas.

Čia minimąjį "laimėjimą" kongrese paskelbė Sergiejus Pavlovas, pirmasis komjaunimo sekretorius. Jis savo kalboje kongrese išdėstė specialią atsakomybę, skiriamą ypač rašytojams ir dailininkams, kurie, ešą, ypač atsakingi prieš jaunuosius skaitytojus ir žiūrovus... Ešą, mūsų yra ne tik teisė, bet ir pareiga kritikuoti negeroves, pasireiškiančias literatūroje ir mene, kurios žaloja mūsų jaunimo nuotaikas.

Ši baigiamoji kalba, skirta rašytojams ir dailininkams, pasakyta komjaunimo sekretoriaus, parodo, kas labiausiai dabinamiams Sovietijos "bosams" rūpi ir ko jie labiausiai bijo — tai jauniam besibraunantių laisvės (arba — pradžia — nors laisvesnio gyvenimo) idėjų.

Pr. Alšėnas

SKIP'S Self Service LIQUOR STORE

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

JUNE — BIRŽELIO 16, 17, 18 D. D.

BARON VON KLUEG V.S.O.P. GERMAN

BRANDY

Fifth \$3.89

CUSENIER IMPORTED THREE STAR

COGNAC

Fifth \$3.98

MONNET V.V.L. IMPORTED

COGNAC

Fifth \$4.59

GRAIN ALCOHOL 190 Proof U.S.P.

Fifth \$4.89

STOCK IMPORTED

Dry or Sweet VERMOUTH

30 Oz. Bottle \$1.69

BERRYUP NEW YORK STATE Red Currant,

Concord, Apricot, Cherry and others Quart .98c

GOLD RIBBON NEW YORK STATE Champagne,

Pink Champagne or Sparkling Burgundy Fifth \$2.29

MATEUS IMPORTED PORTUGAL ROSE Fifth \$1.89

TUBORG IMPORTED BEER

Case of 24 — 10 oz. Bottles

Case \$6.98

PABST BLUE RIBBON BOCK BEER

Case of 12 qt. bottles

Plus deposit \$3.39

FRANK'S T.V. & RADIO, Inc.

3240 SO. HALSTED STREET

Telef. — CA 5-7252

IDEALIS PASIRINKIMAS IVAIRIAUSIŲ TELEVIZIJOS, RADIO, STEREO APARATŲ PARDAVIMAS IR TAISYMAS, ORO VESINTUVAI — SPALVOTOS TELEVIZIJOS APARATAI

4½%

5%

current dividend on investment bonus
4½% DIVIDENDŲ MOKAMA PAGAL VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS, UŽ 1 metų investavimo bonus mokama 4½% dividendų kas pusmetį ir dar išmokama po ¼% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Avenue, Chicago, Illinois 60632
Valandos: Pirmad., Antr., Penktad. ir Šeštad. 9 v. r. iki 4:30 v. p. p. Trečiad. uždarinta; Ketvirtad. 9 v. r. iki 8 v. v.

Kas tik turi gerą skonį,

Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

FURNITURE CENTER, INC.

MARQUETTE PK., 6211 S. Western Prosp. 8-5875

Vedėjas L. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 9:30. Kitom dienom nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 v.v.

CIRCUIT T.V. & RADIO (LIETUVIAI)

NAUJŲ PARDAVIMAS • VARTOJAMŲ TAISYMAS • GREITAS PATARAVIMAS • GARANTIJA • KREDITAS

2412 WEST 71st St., CHICAGO, ILL. 60629, TEL. — 471-2446

NAUJI LEIDINIAI

• NELĖ MAZALAITĖ, MIESTELIS, KURIS BUVO MANO.

Knyga, laimėjusi 1965 metų "Aidu" žurnalo premiją. Išleido "Darbininkas" 1966 m. Iliustravo P. Jurkus. Leidinys 184 psl., 7 1/2 x 5 1/2 inč. formato, kainą \$2.50, gaunamas "Drauge".

Elė metų buvusi labai produktyva rašytoja, pastaruoju metu Nelė Mazalaitė savo knygų leidimą buvo gerokai sulėtinusi. Skaitytajai jau emė jos pasigesti, nes savo knygų tematika ir šiltu pokalbiu stiliumi rašytoja visada laimėdavo plačiausios dėmesio ir jos knygos visada būdavo mūsų labiausiai perkamos.

Nauja knyga, reikia manyti, skaitytojų taipgi neapvils. Juo labiau, kad rašytoja joje dar pavairėja, likdama visu savo kūrybos pobūdžiu ta pati, bet ir gana savotiškai kita. Anksčiau Mazalaitės knygos būdavo arba grūnytų lengvųjų rinkinių arba realiojo gyvenimo veidrodžiai. Nauja knyga yra lyg ir sintezė visos mazalaitiškos kūrybos. Le gendinis pasakojimo elementas čia taip vykusiai rišamas su realiaja žmogaus buitimi, kad skaitytojas vietomis taip maloniai "apgaunamas", jog net nelengva nutuokti, kur čia pasibaigia realusis gyvenimas ir kur prasideda legenda.

Kaip knygos paginos puslapyje pasakyta, šioje keliavimo ir laukimo knygoje sudėti pasakojimai: Liudininkė, Nuotakos, Brangenybės ir kiti — viso 9. Kiekvienas pasakojimas čia yra lyg ir atskira novelė, kurias knygoje vienumon jungia bendra pasakojimo atmosfera, spalvingai tapoma tolybėje ir laiko tėkmėje palikto miestelio ir jo apylinkių rėmuose.

• **AIDAI, 1966 m. gegužės mėn., nr. 5.** Kai pastaruoju laiku linke esame pasigindę dėl Lietuvos krikšto datos (Mindaugas ar Vytautas su Jogaila yra Lietuvos krikštytojai?), tai pradėtas šiame žurnalo numeryje spausdinti žymaus mūsų istoriko Zenono Ivinskio straipsnis "Lietuvos krikšto problema", reikia manyti, tikrai istoriškai ir objektyviai visus neaiškumus išaiškins. Nemažai puslapių šį kartą skiriama ir grožinei literatūrai. Idomių apipavidalinta dviejų Antano Jasmanto lyriinių miniatiūrų puslapis, maloni staismena — visos lapas Stasio Pilkos eilėraščių, Ilona Gražytė supažindina su žymiojo anglų katalikų rašytojo Graham Green kūryba, o Pr. Dom. Giržiaus iš realistinių įvaizdžių supintas surrealistinės prozos gabalas džiugiai nustebina fantastiškų išradimų, tai lyg tu, žemės traukos netekusių Chagall'io paveikslų drobės, tik atsiūlėtos ne viteskinėmis, o lietuviško marškonio gijomis. Literatūrai priklauso dar ir A. Nykos - Niliūno žodis apie Algimantą Mackų ir Tito Algos pernykščių metų dramų veikalių aptarimas. Jurgis Blekaitis baigia savo straipsnį apie Spektaklį, Nagys rašo apie A. Tamoliūno tapybą ir Korn. Bučmą aptaria "Aukso žąsies" filmą. Plačiau minimos "Draugo" dienraščio 50 metų ir Stasio Barzduko 60 metų sukaktys.

• GIMTOJI KALBA, 1966 m., sausis - kovas, nr. 1.

Bendrinės kalbos alikraštis. Leidžia JAV LB Kultūros fondas. Redaguoja L. Dambriūnas. Metinė prenumerata \$2.00. Redakcijos adresas: Gimtoji Kalba, 4314 40th St., Brentwood, Md. 20722; administracijos adresas: Gimtoji Kalba, 5348 S. Talman Ave., Chicago, Ill. 60632.

Naujame numeryje A. Dunlūso rašo apie kalbininką dr. P. Joniką jo 60 metų amžiaus proga, o mūsų spaudos kalbą peržvelgia L. Dambriūnas. Vincas Maciūnas liečia kai kuriuos mūsų himno teksto pakeitimus, nustatydamas jų chronologinę raidą. P. S. aptaria priesagą -ovas ir jos vartoseną, L. D. panagrinėja Juozo Girniaus filosofinę kalbą.

• LAISKAI LIETUVIAMS,

1966 m., gegužės mėn., nr. 5. Dauguma naujo numerio puslapių paskirta gana aštriai šių laikų problemoms. Štai šiame žurnalo sąsiuvinyje talpinamų straipsnių antraštės: Lytis ir meilė šiandien, Apie jaunimo lytinį pasimetimą. Kinsey pranešimas, Apie "Plaiyboy" filosofiją, Kodėl nevedusieji negali turėti lytinių santykių, Labiausiai neįprasta auklėjimo sritis... Reikia džiaugtis, kad "Laiskai Lietuviams" turėjo drąsos šį klausimą kelti ir nurodyti, realybę pristatant, ir krikščioniui priimtina jį sprendimą. Be kita ko, Algimantas Kezys, SJ, rašo apie Vyto Valaičio nuotraukų meną, duodama du puslapiai D. Sadūnaitės eilėraščių, recenzuojama J. Gliūdos premijuotasis romanas "Delfino ženkle". Kiekvienam, norinčiam pasiekti aktualijų problemų slinktį tiek mūsų lietuviškajame gyvenime, tiek pasaulinėje plotmėje, "Laiskų Lietuviams" skaitymas yra tiesiog būtinas.

Rankomis išpaustyti paveikslai rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

• PIRMOSIOS PROŠVAISTĖS. Moksleivių metraštis. 1965 — 1966.

Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos tėvų komiteto leidinys. Redagavo moksleivių redakcinis kolektyvas. Metraščio globėjas mokyklos direktorius Juozas Masilionis. Leidinys 208 psl., 9 1/2 x 6 3/4 inč. formato, gausiai iliustruotas

mokyklos veiklos nuotraukomis, tiražas 1,000 egz., kainą \$2.50.

Tai jau septintasis šios mokyklos kasmet išleidžiamas metraštis, kupinas pačių moksleivių kūrybos, premijuotų įvairių temų straipsnių, aprašymų, įspūdžių, svarstymų. Lietuviškojo gyvenimo eigą stebint, atrodo, kad mums dar vargu, ar greit pritrūks lietuvių dailininkų, lietuvių sportininkų, muzikų, dainininkų bei tautinių šokių šokėjų. Tačiau rašytojų kažin ar pakankamai prisigauginsime. Nesgi tapti lietuvių rašytoju reikia kur kas didesnių pastangų, susietų ne tik su talentu, bet ir su geru lietuvių kalbos mokėjimu. O daugeliui jaunųjų šitai nėra jau lengvai pakeliama sąlyga. Todėl tokio metraščio kaip "Pirmosios Prošvaistės" leidimas yra begalinės reikšmės lietuviškojo rašto atečiai ir jo kūrybinio tęstinumo išlaikymui.

Pabrėžtina dar ir tai, kad vis metai po metų Chicago aukštesniosios liuanistikos mokyklos kasmet nauju vardu išleidžiamas metraštis jau virsta kone visos Amerikos liuanistikos mokyklų almanachu. Pavyzdžiui, ir šiemetinėse "Pirmosios Prošvaistės" atskirus savo skyrius jau turi Baltimorės, Brooklyno, Clevelando, Detroi-

SHARKO'S RESTAURANT

7840 S. Western Ave. Tel. 776-6644
6301 W. 63rd Str. Tel. LU 6-3636

Abiejuose restoranuose salės tinkamos vestuvėms ir kt. parengimams. Puikūs valgiai ir gėrimai.

Jurgis ir Geraldas Šarkos, sav.

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY

Manufacturers

Rankomis išpaustyti paveikslai rėmai. Pritaikinti paveikslams skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.

2400 S. Oakley Ave., Chicago
Tel. Vİrginial 7-7258-59

to šeštadieninės mokyklos ir Cicerio aukštesniosios liuanistikos mokykla.

Aplamai, stambi, kruopščiai paruošta ir estetiškai sutvarkyta "Pirmųjų Prošvaisčių" knyga įvairiais atžvilgiais verta gerų žodžių, nors pati jų redakcija ir kuklinasi, tardama: "Tebūna šis metraštis mažu grūdėliu į bendrą Jaunimo metų aruodą".

• THE MARIAN, June 1966.

Tėvų marijonų anglų kalba leidžiamas religinis žurnalas, biržmėn. n-ris. Konvertitė V. A. Moth rašo apie Švč. Širdį kaip šventumo šaltinį; buvęs Lenkijos gen. konsulas Chicagoje dr.

K. Ripa pasakoja apie krikščionybės 1000 m. sukaktį Lenkijoje ir apie dabartinę padėtį; H. Ellis tech. mokyklos direktorius A. Aldrich dėsto apie žinią ir religiją, daug šiltų žodžių skiriamas lietuviams; keliautoja G. Brendel pasakoja apie įspūdžius Romoje; amerikietė A. Kempton nusako apie šv. Jono kultą įvairiose tautose; belgė benediktinė atskleidžia, kaip ji — anglikono ir presbiterionės dukterė — tapo katalikė; laikraštininkas A. Haines aprašo humoristą J. Durantės gyvenimo įdomybes; kun. Ant. Svedas, MIC, skiria straipsnį tėvo garbei; žurnalistė L. P. Bell išryškina stovyklavimo naudą; izraelitė

intelektualė E. Wolf pasakoja apie dabarties žydų nuotaikas

krikščionybės atžvilgiu; lietuvis misionierius Ch. Rukus aprašo savo darbuotę Burmoje; teisėjas Alf. Wells nušviečia perskyrų daromą žaidą vaikų gyvenime. Knygų ir pasaulio religinio gyvenimo apžvalga.

Siame žurnalo numeryje, turinčiame 72 psl., yra 40 iliustracijų, jų tarpe kūrinių Rembrandto, V. Kasiulio, Marčiulionienės, Valeškos bei nuotraukos a. a. V. Valaičio, R. Kisieliaus, Alg. Kezio, V. Maželio.

Automobilio nelaimės atveju skambinkite

(In case of accident, call)

COUNTRY AUTO REBUILDERS

G R 6 - 7777 24 hour towing service

Karosierijos taisymas, stabdžiai, motorai, tepimas ir smulkūs patalysmai.

BODY AND FENDER WORK

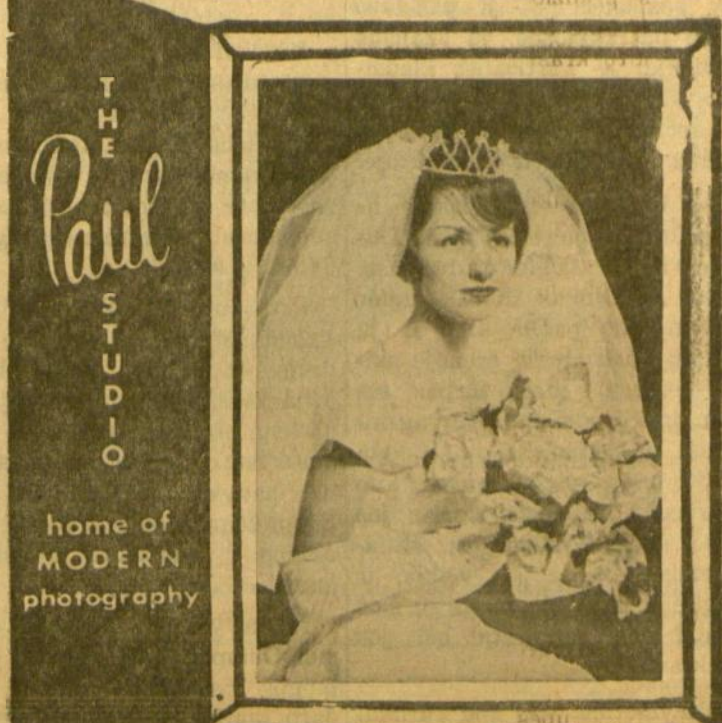
PAINTING, MECHANICAL REPAIR

2423 W. 59th St., Chicago, Ill., 60629

Savininkas — MIKAS ČESAS

FOTOGRAFIAS

ŽAVIOMS NUOTAKO

Gowns by Martha

PORTRAITS • CANDIDS

3213 South Morgan St. YA 7-5858

PAPUOŠKITE BUTĄ NAUJOMIS UŽUOLAIMOMIS. DAR SUSPĖSIME PAGAMINTI ŠVENČIŲ SEZONUI, TIK PASIROPINKITE PAS

STEIN TEXTILE CO.

urminėmis kainomis iš tūkstančių jardų užuolaidoms dekoratyvinių medžiagų, ne iš mažų pavyzdžių, bet iš didelių ritimų: damasko, brokadės, "boucle's", "fiberglass".

PIRKSITE NEBRANGIAI IR GAUSIT DOVANĄ.

STEIN TEXTILE bendrovė yra pirmoji, kuri parūpina vilnonių, šilko, nylo, taffetą, aksomo, ANGLIŠKŲ MERZIAGŲ paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.

616 W. Roosevelt Rd., Chicago 7, Ill. HA 7-3737

Atdara kasdien ir sekm. 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmad. uždaryta

Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę

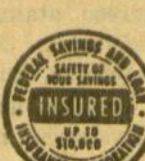
Jefferson St. Chernin's aikštėje

4 1/2 %

Visų rūšių
taupmenoms
4 kartus
metuose

Taupmenos įdėtos iki 15 dienos mėnesio, pelno dividendą nuo pradžios mėnesio.

Paskolos namams įsigyti ar taisyti

TURTAS VIRŠ \$100,000,000.00

REZERVAI VIRŠ \$9,500,000.00

Bendrovė iš seno vedama tėvo ir sūnaus

JUSTIN MACKIEWICH
Direktorių Tarybos Pirmininkas

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.
Prezidentas

VALANDOS:

Pirmadieniais 9 iki 8 v. vak.
Antradieniais 9 iki 4 v. vak.
Trečiadieniais uždaryta
Ketvirtadieniais 9 iki 8 v. vak.
Penktadieniais 9 iki 4 v. vak.
Šeštadieniais — 9 iki 12 val.

STANDARD FEDERAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

4192 ARCHER AVE. — CHICAGO, ILLINOIS 60632

Telef. — Virginia 7-1141

MARQUETTE PHOTO SUPPLY

REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS

Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kašėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.

3314 West 63rd Street
Chicago, Illinois 60629
Tel. PK 6-8998

Mūsų erdviuose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.

LIETUVIŲ ISTAIGA

ROOSEVELT FURNITURE CO.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS

2310 W. Roosevelt Road

Tel. SEeley 3-4711

Atdara pirmad. ir ketvirt. 9—9 val. antr., treč. ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 v. po pietų

Artesian Restaurant

2432 West 63rd Street (63rd & Artesian)

• Skanūs valgiai

• Geras patarnavimas

• Puiki atmosfera

PIETŲ

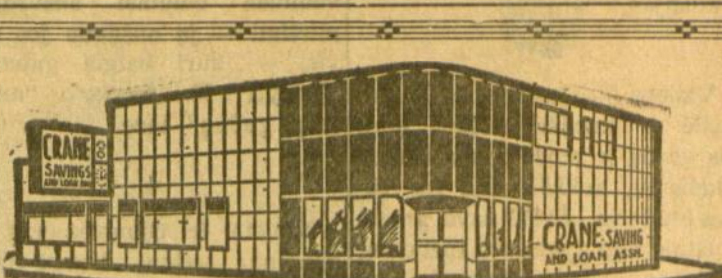
\$1.65 & \$2.25

JOKIO LAUKIMO — GREITAS PATARNAVIMAS.

TALPA — 350 SĖDIMŲ VIETŲ.

Rezervacijoms skambinkite — 436-4622.

Atdara sekmad. iki ketvirtad. 6 v. ryto iki 1 v. ryto, penktad. ir šeštadieniais iki 5 valandos ryto.

CRANE SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

B. B. PIETKIEWICZ, Prez.

2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083

PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas

PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMČIUS NUO 1 D.

Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.

VALANDOS: ANTRAD. ir PENKT. 9 v. r. iki 5 v. v. PIRMAD ir KETV. 9 v. r. iki 9 v. v. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Pasaulio liet. jaunimo stovyklos vadovybės ir darbo komiteto posėdis. 1966 m. birželio 10 d. Bostone. Iš k. į d.: Gediminas Naujokaitis, Stasys Rastonis, Antanas Saulaitis, S.J., ir Paulius K. Zygas.

Nuotr. Ged. Naujokaicio

JAUNIMO VADOVŲ STUDIJŲ SAVAITĖ

Rytoj, birželio 19 d., Dainavoje prasideda jaunimo vadovų studijų savaitė, kuri čia tęsiasi ligi Pasaulio lietuvių jaunimo stovyklos pradžios. Suvažiuoja į Dainavą apie 50 lietuvių jaunimo iš kelių kraštų ir apie tiek pat iš JAV ir Kanados, dauguma atstovaudama įvairias jaunimo organizacijas.

Ko dalyviai tikisi iš šios studijų savaitės? Tur būt, tai asmeniškas kiekvieno klausimas, liečias individualų susidomėjimą lietuvių veikla, rūpestį jaunesniu jaunimu, pasisėkimą ir nusivylimus.

Programą peržvelgus, matoma tokios dienų temos ir vedamosios mintys kiekvienai dienai:

1. Asmuo ir bendruomenė: Asmenybė praturtėja veikloje; asmuo kultūrų greitkeliuose.
2. Grupė: grupės dinamika ir struktūra; grupės reikalingumas.
3. Vadovas: kokie yra vadovai; veiklos problemos.
4. Organizacijos: lietuvių or-

ganizacijų apžvalga; stovyklos, spauda.

5. Lietuvių Bendruomenė: Bendruomenė ir jaunimas.

Programa pradedama įvairiais: filmas, diskusiniai būreliai, seminarai, paskaitos, asmeninės įžvalgos, studijiniai būreliai ypatingosiomis temomis, dalyviams uždaviniai raštu ir pačioje stovykloje, ruošia Pasaulio lietuvių jaunimo stovyklai, vakarinės programos. Vakaraus meninė ir pramoginė programa, su Joninių laužu šv. Jono šventėje.

"Bendruomenėje ir stovykloje". Šiose dvejose srityse daugiausia įkūnijamas Jaunimo metų šūkis, todėl praktinės diskusijos suksis apie organizacijų veiklą ir jaunimo stovyklas. Tam tikslui ir paruoštas 61 psl. didelio formato leidinėlis vardu "Bendruomenėje ir stovykloje". Tai studijų savaitės dalyvio užrašų pradžia, papildoma stovyklos meto užsiėmimų santraukomis. Leidinėlį sąsiuvinio formato įsigyti galės kiekvienas Pasaulio lietuvių jaunimo stovykloje, kongrese ar po jo.

i. s.

PASAULIO LIETUVIŲ JAUNIMO STOVYKLOS PRANEŠIMAI

Dalyvių skyrius baigia vesti registraciją. Spėjama, kad stovykloje dalyvaus apie 400 asmenų. Išsiųstas pranešimas su kelių nurodymais, reikmenų sąrašu. Kreipiamasi į Detroito ir apylinkės visuomenę, kad Dainavoje birželio 25-26 savaitgalį dėl didelio suvažiuosiuoju skaičiaus įprasto vasarosimo nebus.

Programos skyrius parinko vakarams filmų (ypatingai filmų seminarui, kuris pritrauktų šiuo metu besidominčius), kreipėsi į įvairius kalbėtojus stovykloje praversti pašnekesius, išsiuntė laiku užsiregistruojantiems prašymus programos reikalui, išsiuntė 16 mažų puslapėlių stovyklos apžvalgą.

Spaudos ir ryšių skyrius trumpai atostogauja, kad stovykloje galėtų visomis jėgomis siuntinėti stovyklos nuotraukų ir aprašymų lietuvių spaudai.

Ūkio skyrius nesuspėja net pranešti, ką daro, nes reikia nuomotuoti palapines, ruošti stovyklavietę, rinkti rašomąsias ir spaustuves priemones, tartis dėl virtuvės tokiame dideliame būriui maitinti, smulkiai išplanuoti tiekimą ir susisiekimą stovykloje.

Stovyklos raštinė tarėsi su būsimais dalyviais įvairiose vietovėse, rūpinasi sudaryti pilną vadovybę sąstata, kad stovykla sklandžiai vyktų.

DALYVIŲ PRASOMA atsi-

vežti muzikos instrumentus, savos meninės kūrybos meno parodėlių, savų eilėraščių ir kitų kūrinių vakarinėms programoms, vaidinimų ir pasirodymų, pranešimų apie vietovės ar

Remigijus Sužiedėlis kalbasi Jaunimo stovyklos vakarinio programų reikalais.

Nuotr. Ged. Naujokaicio

krašto lietuvių veiklą. Ne pro šalį būtų atsivežti rašomąją mašinėlę laikraščio redakcijai, sporto priemonių sportinei programai ir kt. Kiekvienam stovykla bus tiek įdomi ir naudinga, kiek jis pats prie jos prisidės.

i. s.

Žodinių reikalai Lietuvoj

Nors teorijoj Maskvos valdžia ir įtikinėja, kad rusų kalba yra vienintelė geriausia ir pakankama priemonė visai išminčiai pažinti, bet praktikoje sutinka, kad reikia mokytis ir kitų svetimų kalbų, ypač anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų. Lietuvoj tų kalbų mokymasis ir domėjimasis literatūra tomis kalbomis irgi nuolat stiprėja. Pasigendama tų kalbų žodynų, ypač didesnių. Todėl jau rengiasi bent 1968 metais išleisti

• Nauja knyga apie herojišką lietuvių partizanų veiklą pokario dešimtmėčiu Lietuvoje prasmingai šiais Jaunimo metais išleidžiamas L. etuviškos knygos klubo Chicagoje. Knyga parašė Vladas Ramojus, tokiame leidiniui jau gana ilgai, kruopščiai ir įvairiais būdais rinkęs autentišką medžiagą. Knyga bus pavadinta "Broliai, kritusieji už laisvę". Kadangi Suvalkijos partizanų kovos buvo daugiausia aprašytos Daumanto knygoje "Partizanai už geležinės uždangos", tai Ramojus plačiau liečia aukštaičių, dzūkų ir žemaičių partizaninę veiklą. Leidinyje pavardėmis suminiama apie 200 žuvusių kovotojų, kita tiek suminėta slapyvardžių. Knygoje aprašomos atskirų vietovių kovos, duodamos tikslios datos, dalinių pavadinimai ir kit. Knyga bus apie 200 psl. Viršelį piešia dail. Vytautas O. Varkaus.

• Lietuvių rašytojai taipgi į Dainavą. Pasaulio lietuvių jaunimo stovyklos proga birželio 26 d. (sekmadienį) Dainavoje yra rengiamas neeilinis literatūros vakaras, kuriame jau pasižadėjo dalyvauti šie mūsų rašytojai: Jonas Aistis, Antanas Vaičiulaitis, Birutė Pūkelevičiūtė, Vitalija Bogutaitė, Aloyzas Baronas ir Kazys Bradūnas. Tai pirmas toks atsitikimas, kada į Dainavą suvažiuos tiek lietuvių rašytojų. Vakarų Chicagoje, Detroito ir kitose kolonijose jaučiamas nemažas susidomėjimas. Tad tikimasi tą dieną Dainavoje nemažai svečių, atvažiuosiančių specialiai į literatūros vakarą.

• Mirė pasaulinio garso prancūzų skulptorius Jean Arp. Jis buvo laikomas vienu iš daisaistų sąjūdžio kūrėjų, palikęs gilius pėdsakus abstrakčios skulptūros ir tapybos raidoje. Mirė birželio 7 d. Bazelyje. Šveicarijoje, ištiktas širdies smūgio. Jean Arp jau buvo 78 metų.

Jo skulptūrų galima rasti visose garsiausiose pasaulio galerijose. Abstrakčios jų formos ypač pasižymi lygiu paviršiumi išbaigimu, malonia akiai harmonija. Šia prasme jis buvo tikras kontrastas taipgi neseniai mirusiam kitam moderniam skulptoriui šveicarui italui Alberto Giacometti, kurio skulp-

didelius anglų - lietuvių ir prancūzų - lietuvių kalbų žodynus. Betgi didžiulis (2,400 puslapių) rusų - lietuvių kalbų žodynas vis tiek numatomas išleisti pirma, 1967 metais.

Tačiau didžiausias Vilniuje žodinių srities dirbamas darbas yra didysis lietuvių kalbos žodynas, Būgos - Balčikonio pradėtas Lietuvos nepriklausomybės laikais. Šiomet numatomas išleisti septintasis to žodyno tomas. Pirmųjų dviejų, priešbolševikiniais laikais išleistųjų tomų seniai nebegalima gauti. Jie perredaguojami ir bus perspausdinti. Pirmasis tomas jau atiduotas rinkti. (E.)

Pristatome Visokių Rūšių
STATYBAI IR NAMŲ
PATAISYMAI MEDŽIAGĄ

CARR MOODY
LUMBER CO.

STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą
teikiame nemokamai.
Raštinė atidara kasdien nuo 9 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienį
iki 3 val. p. p.

Raštinė atidara kasdien nuo 9 val.
ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadienį
iki 3 val. p. p.

Jean Arp prie savo skulptūrų

tūros kaip tik yra skausmingai išskankintos ir grubaus, draskyto paviršiaus.

Fėrmų savo skulptūroms Arp ieško gamtoje. Gamta jam buvo neišsekamas kūrybos šaltinis. Anot jo, jei žmonija praras savo artimą ir šiltą kontaktą su gamta, jeigu žemėje išnyks medžiai, tai tada jau ir bus pasaulio galas.

1921 metais jis vedė Sofiją H. G. Taeuber, kuri taipgi buvo dailininkė. Ji mirė 1943 m. Jean Arp taip buvo skręstas žmonių mirties, taip jos gedėjo, kad ilgą laiką negalėjo imtis kūrybos ir jau net galvojo įstoti į vienuolyną.

Jo skulptūrų galima rasti ir

PERKRAUSTAU

baldus arti ir toli.

ALBINAS BENTULIS,
Chicago, Ill. 60632. Tel. RE 7-7083

TELEVIZIJAS:

paprastas ir spalvotas nebrangiai
taisau. Už patarnavimą vietoj \$3;
už dirbtuvės darbą \$10 ir daly
Pastatysite apie naujas.

FRANK ZAPOLIS

3208 1/2 West 95th Street,
Chicago, Illinois 60642.
Tel. GA 4-8654 ir GR 6-4339

J. MIGLINAS

2549 W. 69 St., II auk., PR 6-1063

PLANINGAS TAUPYMAS moka gerus dividendus

Pinigių taupymui nereikia važinėti,
juos galite atsiųsti paštu,
neš mes apmokame visas pašto
persiuntimo išlaidas.

4 1/2 %

Dabartinis dividendas
išmokamas du kart
per metus.

MUTUAL
Federal
SAVINGS & LOAN
ASSOCIATION

Prisijungti, atsidavti ir penktadienį
nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.
Kvotavimui nuo 9 val. ryto iki 5 val.
Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų.
Trečiadienį atidaryta visą dieną.

Chartered and Supervised by the United States Government
2112 W. CERMAK ROAD • CHICAGO & ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanavichas, Pres.
AUTOMOBILIAMS VIETA GRETĄ MŪSŲ ĮSTAIGOS

• Ar tik nesumažės Jaunimo metų derlingumas? Per pirmus 3 mėnesius "Knygų Lentynoje" surašyta 56 knygos ir brošiūros, 1965 m. — vos 19! Pageidaujant skaitytojams "Knygų Lentynoje" kiek apkarpyta periodikos straipsnių bibliografija, paskelbta 1965 m. svarbesnių knygų recenzijų b-ją. Surinkta ir paskelbta M. K. Čiurlionio asmeniui ir kūrybai skirti leidiniai ir straipsniai laisvoje pasaulio spaudoje 1946-66 m., prisirinko 104 pavadinimai. Prof. dr. P. Rabikauskas, S.J., skelbia, kad naujausiąjame lenkų biografiniam žodyne plačiai pasinaudota "Aleksandryno" ir Bostono "L. Enciklopedijos" straipsniais. Drauge išpėjama dėl pasitaikusių netikslumų. "Aleks." biografijose. "Knygų Lentynos" Nr. 1 jau išėjo, prenumerata 1966 JAV ir Kanadoje \$2.000, kitur tiktai \$1.50. Adresas: Lithuanian Bibliographical Service, 1132 N. Walnut st., Danville, Ill. 61832, U.S.A.

• Prof. A. Salys Fordhamo universitete. Dr. A. Salys, Penn-

LIETUVIŲ VEDAMA NAUJŲ
IR VARTOTŲ
AUTOMOBILIŲ PREKYBA

Neptune Motors Inc.

6516 South Western Avenue
CHICAGO, ILL. 60638
Telef. — 925-5121

Išsimokėjimai mažų nuosimčių
per banką.

Atidara kasdien: Pirm. - Penktad. —
iki 9 v. vak. šeštad. nuo 9 iki 6
v. vak. Sekmad. 11 iki 5 v. vak.

Parūpinant, automobilių pagal
klientų reikalavimus.

WAGNER & SONS

Typewriters — Adding Machines —
Checkwriters

Nuomola — Pardavimas — Taisa
NAUJOS NAUDOTOS

Virs 50 m. patikimas patarnavimas
NAUJOJE VIETOJE

5610 S. Pulaski Rd., Tel. 581-4111

REAL ESTATE — INCOME TAX
DRAUDIMO IR KT. REIKALAI

A. & L. INSURANCE AGENCY
AND REALTY

A. LAURAITIS

4645 S. Ashland Ave., LA 3-8775

(Currency Exchange patalpose)

Sąžiningas Patarnavimas

MOVING

Apraustas perkraustymas
įvairių atstumų

A. VILIMAS

3415 So. LITUANICA Avenue
Tel. FRontier 6-1882

105 m. švedė žada visus
pergyventi

Stockholme, Švedijoje, 105 m. ponia Lovisa Sunderlin, Švedijos seniausią gyventoją, kad ir drebančiu balsu, bet smarkiai traukė švedišką liaudies dainelę, piovė gimtadienio pyragą ir pasakė vietiniams žymiausiems asmenims: "Aš visus jus pergyvensiu".

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pašrinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

PETKUS
TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

THREY MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st Street Tel. GR 6-2345 - 6
1410 So. 50th Ave., Cicero Tel. TO 3-2108-09
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

THREY MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YArds 7-1741 2
4330-34 South California Avenue
Telef.: LA 3-0440 ir LA 3-9852

MAZEIKA & EVANS
FUNERAL HOME

THREY
AIR-CONDITIONED CHAPELS
Parking Facilities
6845 SOUTH WESTERN AVE. REpublic 7-8600

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų laidotuvių
ir kitų papuošimų
2443 West 63rd STREET
Telef. PR 8-0333 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. Tel. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 — 1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICCERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

Remkite tuos, kurie skelbiasi dienr. Drauge.

#